ԺԲ· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4817 13/26 ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ 1901 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 15 ՌԱՄԱԶԱՆ 1319 ԺԲ· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 48 17

درعليه ده غلطه ده (آره وك) غزته سی اداره خانه سنه

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ և է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական եւ Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140	Ղր.
» » » »	վեցամսեայ	70	»
» » » »	եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40	Ֆրք.
» » »	վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով։

[illegible] թղթատարի ձեռքէն բաժանորդաց կը [illegible]։

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատուն։

ՎԻՃԱԿԱՑ ՄԻԱՑՈՒՄԸ

ԲՂԻՍ ԵՒ ԲԱՂԷՇ

Պատրիարքարանի վերջին որոշումը Բղիսի մասին մէկէ աւելի ուշագրաւ կէտեր պարունակելուն՝ կ'արժէ յատուկ նկատողութեան մը ենթարկել զայն, ուսկից կ'ելլէ ինքնին այնպիսի եզրակացութիւն մը, որուն վրայ եթէ աղէկ ուշ դարձնեն գաւառական թեմերը, կարծեմ թէ գէշ բան մը ըրած չեն ըլլար։

Բայց նախ խնդիրը ամփոփենք։ Իբր երկու տարի կ'ըլլայ որ Բղիսի վիճակը առանց Առաջնորդի կամ Տեղապահի մնացած էր, սկսեալ Տ. Արիստակէս վարդապետ Խաչատուրեանի անկէ հեռանալէն, որ վեց տարի Տեղապահութեան պաշտօն վարած էր։ Այդ երկու տարուան մէջ՝ ամէն միջոց փորձուեցաւ և կարելի չեղաւ անոր յաջորդ մը կարգել։ Տ. Վահրին վարդապետի պաշտօնավարութիւնը այնչափ կարճատեւ եղած էր որ անցաւոր երեւոյթէ մը աւելի հետք չէր թողած։ Հետեւաբար, յաջող յաջորդութիւն մը չէր կրնար սեպուիլ ան։ Այս երկու տարուան մէջ ո՛չ Պատրիարքարանի անուանած և ոչ ալ Բղիսցւոց իրենց քուէով ընտրած Տեղապահներէն կամ Առաջնորդներէն գէթ մէկը յանձն առաւ երթալ Բղիս, որուն համար Պատրիարքարանը տուաւ իր վերջին ծանօթ որոշումը, այն է կցել զայն Կարնոյ Առաջնորդութեան, այսինքն անոր իրաւասութեան ենթարկել Բղիսի Վիճակը։

Չենք գիտեր թէ Բղիսցիները գո՞հ պիտի մնան թէ ոչ այս որոշումէն, բայց գիտենք թէ այս որոշումը տրուած է իբր դարման ճարահատութեան մը, զի ինչպէս յիշուեցաւ վերը, ամէն միջոց գործածուեցաւ և կարելի չեղաւ գտնել Բղիսի համար Տեղապահ մը կամ Առաջնորդ մը։ Նոյնպէս չենք գիտեր թէ Կարնոյ Առաջնորդ Տ. Զաւէն Ծ. վարդապետ, պիտի կրնա՞յ գտնել թէ ոչ յարմար վարդապետ մը, որ յանձն առնէ Բղիս երթալ իբր Փոխանորդ։ Բայց ապահովաբար կրնանք ըսել որ եթէ Պատրիարքարանի համար դժուար եղաւ յանձնառու մէկը գտնել՝ իր տրամադրութեան տակը ունենալով համեմատաբար «տրամադրելի» եկեղեցականաց ցանկը, աւելի եւս դժուար պիտի ըլլայ Կարնոյ Առաջնորդին համար գտնել այդպիսի եկեղեցական մը։ Բայց եթէ այդ որոշումը այն մտքով տրուած է որ Տ. Զաւէն վարդապետ ինքը անձամբ վարէ Բղիսի հոգեւոր վարչութիւնը, առանց հոն Փոխանորդ մը ունենալու, ցաւալի է որ այս միջոցը այսքան ուշ, այն է իբր երկու տարի վերջ հազիւ խորհուած է, քանի որ մանաւանդ նորահնար գիւտ մըն ալ չէ, որովհետեւ առաջուց ալ Բղիս Կարնոյ Առաջնորդութեան ենթարկեալ Վիճակ մըն էր արդէն, միայն սա տարբերութեամբ որ այն ատեն Փոխանորդ մը ունէր, որ իր յարաբերութիւնները Կարնոյ միջոցաւ կ'ընէր Պատրիարքարանի հետ։ Իսկ հիմա այդ Փոխանորդն է որ կը պակսի։ Եթէ գտնուէր, արդէն այս որոշման պէտք չէր մնար, զի ա՛ և է եկեղեցական որ յօժարէր ստանձնել այդ պաշտօնը, աւելի պատշաճ պիտի համարէր իր օրինաւոր փոխանորդութեամբը, ուղղակի յարաբերութիւն հաստատել Պատրիարքարանի հետ, քան թէ Առաջնորդարանի մը միջոցաւ, մինչեւ իսկ եթէ Կարնոյ Առաջնորդարանն ըլլայ ան։ Այս բաներէս կը հետեւի ուրեմն թէ շատ հաւանական չէ որ Բղիս Փոխանորդի կամ Տեղապահի պէս եկեղեցական մը կարենայ ունենալ ի մօտոյ։

Իսկ թէ՛ ինչ եզրակացութիւն կ'ելլէ այս ամէնէն, տեսնենք։

1. Բղիսի Վիճակը Կարնոյ Առաջնորդարանին իրաւասութեան ենթարկել՝ անոր հոգեւոր գլուխ մը տուած ըլլալ չի նշանակեր, այլ անպայման կերպով երեսի վրայ թողուլ զայն։ Զի մանաւանդ երկրաշարժի այս դառն շրջանին մէջ Կարնոյ Առաջնորդը այնչափ հոգերով ծանրաբեռնուած է, որ ամէն ատենէ աւելի քիչ ժամանակ կրնայ ունենալ նոր հոգեր ու բեռներ ստանձնելու։ Եւ Բղիսի հովուութիւնը պզտիկ հոգ ու բեռ չէ։

2. Բղիսցիները պէտք չէ՛ ըմբռնեն թէ պատիժ մըն է աս զոր կը քաշեն, փոխանակ զի Արիստակէս վարդապետ Խաչատուրեանը հեռացուցին իրենց Վիճակէն, որ 6 տարիէ աւելի ժամանակ խաղաղիկ պաշտօնավարեց, և եթէ շատ օգտակար չկրցաւ ըլլալ իրենց, գէթ վնասակար բնաւ չեղաւ, զի ոչ դայթակղութիւն մը պատճառեց, ոչ ալ չարաշահութեան արատ մը ունեցաւ։

3. Ինչպէս Բղիսք, նոյնպէս բոլոր գաւառական թեմերը, պէտք է դաս մը առնեն այս եղածէն և զգուշանան շուտով և չնչին պատճառներով Առաջնորդ կամ Տեղապահ ու Փոխանորդ փոխելէ, զի, կրնայ ըլլալ որ նմանօրինակ վիճակի մը ենթարկուին. վերջին զղջումը օգուտ չըներ բնաւ։ Մեր եկեղեցականաց արդի տրամադրութիւններն այնքան յայտնի են, որ գաւառները երթալ յօժարողը հետզհետէ բացառութիւն կը դառնայ։ Ուստի Առաջնորդի, Տեղապահի կամ Փոխանորդի փոփոխութիւն ընել ուզած ժամանակնին՝ նախ և առաջ պարտաւոր են մտածել թէ ո՞վ յաջորդ պիտի ընտրեն. թէ կը յուսա՞ն որ ընդունի անիկա, և թէ ի՛նչ ապահովութիւն ունին թէ Բղիսի նկատմամբ տրուած որոշումը իրենց համար ալ չտրուի, որովհետեւ Վիճակները միացնելու բաղձանքը գիւտը այսպիսի կարգի որոշումներու կրնայ յանգիլ իրենց մասին ալ, զոր օրինակ առնենք սա Բաղէշը։

Տարիներէ ի վեր յայտնի իրողութիւն մըն է թէ Բաղէշ մէկն է ամենէն աւելի դժուարահաճ Վիճակներէն, որ այնքան թեթեւութեամբ ու յամառութեամբ հովիւը փոխած է որքան մարդ մը իր [illegible] չի փոխեր։

Միայն վերջին առաջնորդը, Տ. Եղիշէ Վ. Չիլինկիրեանն էր զոր իրենք չհրաժարեցուցին, այլ անիկա ինքնաբերաբար հրաժարեցաւ։ Սակայն եթէ իրենք պատճառ չտային, անիկա չպիտի հրաժարէր։ Ըսել է ուրեմն թէ նորէն պատասխանատուութիւնը իրենց վրայ կը ծանրանայ։ Արդ, թէեւ չարագուշակ ըլլալ չենք ուզեր, բայց անցեալ երեւոյթէն դատելով՝ դժբաղդութիւն ունինք այժմէն նշմարելու թէ Բղիսէն տարբեր որոշում մը չսպասեն իրենց։(*) Կը վախնանք թէ այնչափ դժուարութիւն քաշեն առաջնորդ մը, տեղապահ մը կամ փոխանորդ մը ունենալու, որ գուցէ օրին մէկն ալ ըսուի թէ ինչ հարկ որ Բաղէշ և Մուշ զատ զատ առաջնորդական Վիճակ ըլլան, քանի որ 12 ժամ միայն հեռու են իրարմէ, մինչ Բղիսի և Կարնոյ հեռաւորութիւնը անոնց ճիշդ կրկինն է, լաւ չէ՞ որ միանան։ Եւ քանի որ Մուշ ունի արդէն իր Պատր. Փոխանորդը, Բաղէշ ալ անոր թող յանձնուի [illegible], որով «տրամադրելի» եկեղեցական մը գտնելու և Բաղէշ ղրկելու, դժուարութիւնը ինքնին կը վերցուի մէջտեղէն։ Միայն թէ Մուշին յանկարծ Սղերդին չմիացնէին Բաղէշի Վիճակը։ Այն ատեն ի՛նչ պիտի ըսէին կամ ընէին «Քաղքցիք», ինչպէս սովոր են ինքզինքնին կոչել Բաղէշցիները, մինչ իրենց արեւմտեան և հարաւային դրացիները կը կոչեն պարզապէս Մշեցի և Սղերդցի· գաւառացի կամ գեղացի իմաստով պարզապէս։

ՑՈՒՍԱԿ

(*) Զի թերեւս ընտրած Առաջնորդը Վահան Ծ. Վ. Յակոբեան յայտարարած է թէ մինչեւ Պատրիարքարանէ ունեցած 300 ոսկիի առնելիքը չվճարուի իրեն, Բաղէշ չերթար, և յայտնի է թէ յաւիտեան չպիտի վճարուի այս։

ՏԻԿԻՆ ԵՒ ՕՐԻՈՐԴ

Իրենց կիրառման եղանակը կամ իմաստը հին եւ արդի ժամանակներու մէջ.—Իրենց դերը մեր ընկերութեան մէջ։

Ֆրանսայի սալոնին մէջ Ֆէմինիզմի յառաջադէմ կին գրագէտներու կողմէն տիկին և օրիորդ բառերու կիրառման, կամ աւելի ճիշդը առաջինոյն ընդհանրացման և երկրորդին վերցման մասին յուզուած խնդիրը հրապարակելով Արեւելք, գեղեցիկ մտածում մը կ'ունենայ իր կողմէն ալ երկու հարցում ուղղել իր ընթերցողներուն։ Ա. թէ մեր մէջ տիկին և օրիորդ բառերը ե՞րբ սկսան գործածուիլ իրենց արդի իմաստով. Բ. թէ այս տիտղոսներուն կիրառումը բարեփոխել՝ ընկերական հարկ մը կրնա՞յ համարուիլ մեզի համար։

Առաջին հարցումը խիստ կարեւոր կէտ մըն է մեր ընկերական կեանքի մասնաւոր և խիստ թանկագին մէկ դիմագիծը յատկանշող։ Տիկին և Օրիորդ բառերը արդի առումով կիրառման շրջանը կը կազմէ մեր ազգային բարքերուն դէպի եւրոպականը ձգտող ընտելացման կամ անցման այն խոշոր հանգոյցը, որուն ուսումնասիրութիւնը այնքան մեծ պարապ մը պիտի գար լեցնել։

Սակայն այդ հարցման որոշ և վճռական կերպով կարելի պիտի չըլլայ մեզի պատասխանել, վասն զի չունինք մեր ձեռքին տակ վերջացող դարուն շարունակական վաւերագիրները, բայց նկատելով թէ օրիորդ բառը նոյն իսկ Ֆրանսայի մէջ անկէ 110 տարի առաջ ստացած է իր արդի իմաստը, և միեւնոյն ժամանակ ենթադրելով թէ մեր գրականութիւնը ԺԹ. դարու առաջին քառորդէն յետոյ միայն գերազանցապէս Ֆրանսական կրթական կեանքի կաղապարներուն մէջ ձուլուելու ձգտումներ ունեցած է, ուրեմն կրնանք անորոշ թուականով մը 70—80 տարիներու հնութիւն մը ընծայել այդ բառերուն. վասն զի կրնանք թերեւս ենթադրել մեծ հաւանականութեամբ թէ գրականութեան մէջ այդ բառերը իրենց արդի իմաստով նուիրագործուելէ առաջ, ընտանեկան մասնաւոր շրջանակներու մէջ ունեցած են իրենց [illegible] ու երկնումը։

Կ'արժէ սակայն այս դիտողութեամբ դիտել տիկին և օրիորդ բառերու անցեալը, որոնք մեր դասական մատենագրութեան շրջանին և կամ նոյն իսկ անկէ առաջ ունեցած են ազնուական իմաստ մը, առնձիկ կեանքի բարձրագոյն խաւերուն մէջ ապրող [illegible] սահմանուած։

Յաճախ գործածուած է տիկնաց տիկին իբրեւ [illegible] տէր տիրուհի [illegible]. «Եւ մտին ներքինիքն և նաժիշտքն տիկնաց տիկնոջն» (Եսթ. Դ. 4)։(*)

Գալով այն հարցումին թէ այդ տիտղոսներուն կիրառութեան բարեփոխումը հարկ մը կրնա՞յ ըլլալ մեզի համար, իմ մասս շատ անհարկի կը տեսնեմ զայն։

Նախ թէ Ֆրանսայի սալոնին մէջ յուզուած խնդիրը իր տեսակներին մէջ մտաւորներու դասակարգ մը միայն կը շահագրգռէ, և այդ գաղափարը ժամանակին նուիրագործման դէմ յաղթական ելլելով քաղաքականութեան ու ընդհանրացման շրջանի մը մէջ մտնելու համար հսկայ աշխատութեանց ու [illegible] կը կարօտի նոյն իսկ հոն, Ֆրանսացիներուն մէջ։

Մեր հասարակութեան մէջ՝ ալ դասակարգի խտրութիւնը անհետանալէ ետք, եւրոպական ընկերութեան ազդեցութեան տակ այդ տիկին և օրիորդ բառերը սկսած են քաղաքացիութեան ու հաւասարութեան կալուածին վրայ իրենց արդի իմաստով ծաւալիլ, չենք տեսներ անհրաժեշտ շարժառիթներ բարեփոխելու համար այդ տիտղոսները, ոչ միայն սա պատճառով թէ օրիորդ բառը մեր մէջ չարթնցներ պչրոտ ու թեթեւ արտաքինի մը գաղափարը, ինչպէս Ֆրանսացիները կը կարծեն իրենց mademoiselle բառին համար, այլ նաեւ այն լուրջ մտածումով թէ օրիորդ և տիկին բառերը կնոջական կեանքի երկու մեծ բաժանումները երանգաւորող յատկանշական բառեր են՝ որոնք այնքան ընդհանուր և հաստատուն կերպով արմատացած են ալ եւս մեր բառերուն ու բարքերուն մէջ։

Միջնադար կինը զուրկ էր այդ տիտղոսներէն և հասարակ բառեր միայն կ'որակէին իր գոյութիւնը։

Ինչպէս Ս. Գրոց մէջ, «Իւղ թափեալ է անուն քո, վասն այնորիկ Օրիորդք սիրեցին զքեզ». — «Ութսուն հարճք և Օրիորդք որոց ոչ գոյ թիւ» (Երգ. Երգոց. (Ա. 2 Զ. 7.)։ Միշտ նոյն ազնուականի [illegible] սեթեւեթումն է որ կը ներկայանայ Օրիորդ բառը։

Ցանցառօրէն երիտասարդուհի իմաստով գործածուած կը գտնենք։ Նշանակելի է սակայն Եսայեայ սա խօսքը. «Էջ, նի՛ստ յերկրի, օրիորդ դուստր Բաբելացւոց» (Եւ. ԽԷ. 1) ուր օրիորդ իբր տիտղոս գործածուած է պարզապէս։

Կարելի չէ սակայն վայրկեան մը [illegible] գաղափարի կամ ըմբռնման այն ազնուական հանգիտութեան առաջ, որ կայ մեր նախնեաց և Ֆրանսական ազգին տիկին բառին կամ տիտղոսին կիրառման մէջ։

Տիկին բառն ալ նոյնպէս նոյն ազնուականութիւնը կը պահէ իր մէջ և թագուհի, տիրուհի, դշխոյ իմաստով կը գործածուի Ս. Գրոց մէջ. «Եւ տիկինն Սաբայ լուաւ զանունն Սողոմոնի». —«Եւ էին նորա (Սողոմոնի) կանայք տիկնայք եօթն հարիւր» (Գ. Թագ. Ժ. 1.— ԺԱ. 3)։ Դիտելի է որ հոս տիկին իբր տիտղոս գործածուած է։ «Եւ զՄաաքա զմայր իւր ի բաց արար ի տիկնութենէ» (Գ. Թագ. ԺԵ. 13)։ «Զի՞ է քեզ Եսթեր տիկին» (Եսթ. Է. 2)։

Թէ օր մը ընկերական կամ տնտեսական կեանքի պայմաններ անհրաժեշտ պիտի դարձնեն տիկին բառի ընդհանուր կիրառումը ամուրի և ամուսնացեալ կիներու համար, մեզի համար եթէ ոչ անկարելի, գոնէ դարերով հեռու կը տեսնեմ։ Ազգէ ազգ ընկերական բարքերու [illegible] երեւոյթին մէջ հսկայ ընդվզումներ կան՝ որոնք կը ծագին ցեղի մը նկարագրին ժառանգական հանգամանքներէն. և դժուարաւ սովորոյթ մը ամէն ատեն և անխուսափելիօրէն իր գոյութեան սկզբունքովը ու եղանակովը կրնայ արմատանալ այլուր, որ հզօր պատճառով ցեղի մը կեանքին ամէն ինքնայատուկ երեւոյթները չի կրնար պատուաստուիլ ուրիշ ցեղի մը վրայ իրենց բոլոր ծալքերովն ու ջիղերովը։

Մեր ցեղին համար ապագայ չունի Ֆէմինիզմը, այն սկզբունքով որ կը քարոզուի այսօր Ֆրանսայի, Եւրոպայի այդ պչրոտ ու շփացած աղջիկներուն բերնով։ Անհատական կարծիք մըն է աս, այո՛, որուն որքան ալ խեռ աչքով նային մեր մոլեռանդ Ֆէմինիստները, չի դադրիր սակայն ճշմարտութիւն մը ըլլալէ մեր ցեղին համար, հիմնուած ըլլալով ընկերաբանական խորունկ պատճառներու վրայ, որոնց թուումը հոս անկարելի է մեզ ընել։

Մաղնիսա Գ. ՇԱՀԻՆԵԱՆ

(*) Տիկին կազմուած է տի և կին բառերէն, կին, տարբեր եղանակներով ծին, [illegible] ունի հնդեւրոպական քոյր լեզուներու բառերուն հետ (տես. Հ. [illegible]. Հնդեւրոպական Նախալեզու. Տ 77)։ Նոյն կազմութիւնը ունի տէր իբր տի—այր բառէն, ինչ. մէն—միայն։

Տի բառը մեծութիւն և բարձրութիւն իմաստով մեկնուած է ոմանց. բայց չենք ենթադրեր թէ այդ տի բառը [illegible] Diu Dies (Երկինք Աստուած) արմատէն. վասն զի արքայական անձնաւորութիւնները կը համարուէին իբրեւ դից ամենամերձ էակներ, իբր Աստուածային այրեր (տի այր) և իբր Աստուածային կիներ (տի կին)։

Օրիորդ բառին ծագումը մեր ծանօթութեան սահմանէն կը խուսափի։

ԿԵՆԴԱՆԱԿԱՆ ՍՈՎՈՐՈՅԹՆԵՐ

ՄՐՋԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՇԽԱՏՈՒԹԻՒՆԸ

Բազմաթիւ մարդիկ շատ խորհրդածութիւններ ըրած են մրջիւններու վրայ թէ՛ գիտապէս և թէ՛ գրականապէս։ Լաֆոնթէն, իր առակներուն մէջ, մասնաւոր տեղ մը նուիրեց անոնց, բնախոյզներ, ինչպէս Հիւպէր, Ա. Ֆօրէլ, Ճօն Լուպոք, այս թաղանթաթեւ միջատներուն կազմն ու կեանքը նկարագրեցին։ Վերջին տարիներս, մանաւանդ, բազմաթիւ կենդանաբաններ, մրջիւններուն զարմանալի ոյժը անոնց մարմնոյն հետ բաղդատելով, իրենց քննախօսութեան առարկայ ըրին և Ժընեւի համալսարանին նշանաւոր ուսուցիչներէն մէկը իր արձակուրդի ժամերուն մեծագոյն մասը նուիրեց՝ ենթադրական հաշիւ մը ստանալու մրջնաբոյնի մը բնակիչներուն միջին թիւը։ Ուրեմն հանրածանօթ են մրջիւնները և չկայ մէկը որ քիչ թէ շատ իր դիտողութեան առարկայ ըրած չըլլայ զանոնք դաշտերու մէջ, իր պտոյտներուն ժամանակ։

Ամէնքս ալ գիտենք որ մրջիւնները ընկերութեամբ և աշխատակցութեամբ կ'ապրին և կը բաղկանան արու և էգ թեւաւորներէ և անթեւ (aptère) գործաւորներէ՝ որոնց մեծութիւնը միջակ է և իրենք բազմաթիւ են։ Ասոնք, իրենց գլխուն ու դունչերուն մեծութեանը համեմատ, կը բաժնուին պարզ գործաւորներու։ Էգ մրջիւններն ու գործաւորները երբեմն զէնք կը գործածեն իրենց թունածին գեղձերը (ուռոյցք) որոնք կը պարունակեն խայթիչ հիւթ մը՝ որ acide formique (մրջնական թթու) կը [illegible]։ Այս հիւթը, երբ խայթեն, վէրքին մէջ կը թափեն։

Սոյն անասունները բուսական կոտրատուկներով կը կազմեն կլորիկ սարակներ՝ սրահներու բաժնուած՝ ուր կը հաստատեն իրենց բնակութիւնը։ Աշնան ժամանակ էգ մրջիւնները՝ իրենց գործաւորներուն հետ կը մտնեն այդ սրահներուն խորքը՝ ուր [illegible] քուն մը զիրենք կը թմրեցնէ։

Գարնան ատեն, էգերուն ածած հաւկիթները կը բացուին ու մէջէն ելած ամենափոքրիկ որդիկները կը պատսպարուին ու կը բուծուին գործաւոր մրջիւններուն ձեռքով։ Ամառը, նոյն որդիկները բրինձի մանր հատիկներու պէս ճերմակ ու ձուաձեւ խողակներ կը կազմեն, ուր մէջ կը կաղեն ու եղանակին սաստիկ ջերմութեան ժամանակ, այդ խողակներէն դուրս կ'ելլեն իբրեւ սեռական միջատներ, ամէնքն ալ թեւաւոր, որոնք մրջնական նոր սերունդ մը հաստատելու կը պատրաստուին։ Երբ այս բնական պատրաստութիւնը կը կատարեն, ա՛յն ատեն արուները կը մեռնին և էգերն ալ իրենց թեւերը կը կորսնցնեն ու գործաւոր մրջիւններու միջոցաւ մրջնաբոյնը կ'առաջնորդուին՝ հո՛ն հաւկիթ ածելու համար, եթէ երբեք, նոյն գործաւորներուն հետ խօսք մէկ ըրած, ուրիշ տեղ մը չերթան՝ նոր գաղութ մը կազմակերպելու համար։

Մրջիւններու հիանալի գործունէութեան վրայ ա՛յնքան շատ խօսուած է որ՝ աւելորդ պիտի ըլլար հոս անոր վրայ դառնալ. սակայն հետաքրքրական ուրիշ երեւոյթ մը կայ՝ որուն շատ քիչեր հանդիպած են,—տեսնել կ'արժէ թէ՛ այդ անասունները ի՛նչպէս կը պաշտպանեն, ու կը զատեն իրենց հաւկիթները։

Պ. Լուի Շմիտէլի անուանի բնախոյզը կը պատմէ թէ՛ ի՛նչպէս ինք ականատես եղեր է, այս վերջերը, սոյն հետաքրքրական երեւոյթը։

«Ամառուան գիւղագնացութեան ատեն—կ'ըսէ—դիպուածով յարաբերութիւն ունեցայ մէկու մը հետ որ, շատ կը սիրէր երգիչ թռչունները՝ զանոնք կը սնուցանէր սիրով և զարդարուն մասնաւոր թռչնարաններու (volière)ի մէջ, ուր կային նաեւ զոյգ մը սոխակներ։

«Բարեկիրթ մարդը ջանք չէր խնայեր, օրը օրին պատրաստելու այդ Փիլոմէլական նուագախումբին կերն ու խումը՝ անոր ձայնը լսել տալու համար։ Եւ որովհետեւ սոխակները շատ կը սիրեն կերել մրջիւններու հաւկիթը՝ մէջի ծուծը քաշելու համար, բարեկամս ամէն կիրակի, կ'երթար կը գտնէր շրջակայ մրջնաբոյնները, որպէս զի անոնց թարմ պաշար պատրաստէ։

«Մրջիւն-Տիկնանց բնակարանէն երթալ գալութիւն ընել շատ դիւրին բան չէ։ Հաւկիթները, հոն ամէնէն խոր տեղերը թաղուած են և մինչեւ հո՛ն հասնելու համար, շատ դժուար է։

«Անտառներու մէջ, բարեկամիս այս գործունէութեան ժամանակ, շատ անգամ իր գործակիցն եղայ։ Նախ քան տոպրակ մը առած ու կոշտ ձեռնոցներով կը մօտենար մրջնաբոյնին և իր պաշարը կը ժողվէր խայթուածներէ զերծ մնալու համար։ Իր տաբատին ծայրերը առնաբար կը կապէր ուժգին, շապիկին թեւերը մինչեւ արմուկը լաւ մը կը սոթթէր ու ձեռնոցաւոր ձեռքերովը մրջնաբոյնի հողաբլուրը կը քակէր, հաւկիթները կ'առնէր ու տոպրակը կը լեցնէր շուտով և շատ ուժով կը կապէր բերանը։ Այս ամէն գործողութիւնը կը կատարուէր քանի մը վայրկեանի մէջ, սակայն այդ ամենակարճ ժամանակամիջոցն իսկ բաւական էր իմ բարեկամս մրջիւններով ծածկելու. պէտք էր անոնց ձեռքէն ազատիլ, ուստի անմիջապէս կը հանուէր, զգեստները լաւ մը կը թօթուէր։ Ա՛լ անկէ ետքը հաւկիթները բաժնել աւրուած բոյնին կտորուանքներէն ու անոնց հետ տոպրակը սպրդող մրջիւններէն, ա՛ս է ամէնէն դժուարին գործը, ուստի, խիստ արեւոտ ու շատ մարդ չանցնող ճերմակ ճամբաներ կը գտնէինք ու հոն, մասնաւոր տեղ մը լաւ մը աւլելով, հարթ հողին վրայ կը տարածէինք ողորկ թուղթի մեծ ու սպիտակ թերթեր՝ որոնց վրայ տերեւներ շարելով ստուեր մը հովանոց կը կազմէինք ու անոր մօտիկ կը պարպէինք տոպրակը։ Եւ ահա՛ յանկարծ հիանալի գործունէութիւն մըն էր որ կը սկսէր իրենց նախկին վիճակը վերստին գտնող մրջիւններու այս փոքրիկ խմբակին մէջ։

«Այսպէս, յուլիսի կամ օգոստոսի կիզիչ արեւուն ճառագայթներուն դէմ, այս միջատներուն ծնունդները ծանր վտանգի մը կ'ենթարկուին. անմիջապէս կը հասկնան իրենց գլխուն եկած փորձանքը ու բնազդաւ մը մօտ ու հովանոց տեղ մը կը փնտռեն, հոն կրելու համար իրենց հաւկիթները՝ ազատ կիզիչ արեւուն տապէն։ Գործաւոր մրջիւնները կ'երթան կը գտնեն ճամբուն վրայ մեր կազմած հովանոցը ու չնայելով այն սաստիկ ջերմութեանը, ծանր աշխատութեամբ, կը բերեն իրենց հաւկիթները կը տեղաւորեն թուղթին վրայ՝ այն դալարեաց դալարիքին տակ. կը կարծեն թէ՛ այն անտառն է՝ ուրկէ վերցուեցան իրենք, ու հոն զո-

---

—)(54)(—

ԺԻՒԼ ՄԱՐԻ

ԱՐԳԻԼՈՒԱԾ ՊՏՈՒՂԸ

ԱՌԱՋԻՆ ՄԱՍ

ԺԷՐՈՄԻ ՊԱՇԱՐԻՆ ԱՂՈՒՈՐ ԱՂՋԻԿԸ

Թ

ՇԱՆԹԻ ՀԱՐՈՒԱԾ

Ռէժին ա՛լ եւս մինակ դուրս չելաւ։ Բայց մանկամարդ աղջիկը, նամակատան մէջ ժամանակ ունեցած էր գծելու. «Ինծի այնպէս կը թուի թէ հսկողութիւն կը կատարուի իմ վրաս... Զգուշացէք... Մի զարմանաք, եթէ անկարելի ըլլայ ինծի՝ նամակ գրել ձեզ։

Կիյօմ կը շարունակէր իր այցելութիւնները, հետզհետէ ա՛լ աւելի սիրահարուելով Ռէժինին, որ սակայն [illegible] կ'ընդունէր զինքը։ Մանկամարդ աղջիկը անտարբեր մնալ կ'ընէր Կիյօմի սիրոյն յայտարարութեանց, միշտ խորհելով հրապուրիչ աչքերով իր սիրահարին վրայ։

Այսպէս շաբաթները իրարու կը յաջորդէին։ Ժէրօմ մտատանջութիւն կը յայտնէր։

—Աղջիկս, Ռէժին, ինծի հաղորդելիք լուր մը չունի՞ս։

—Ի՞նչ լուր կ'ուզես որ ունենամ, պատասխանեց Ռէժին, զարմանք ձեւացնելով։

—Չեմ յուսար որ Պ. Ժիւվարժէնը սպասցնել տայ մինչեւ յառաջիկայ տարի։

Ռէժին սկսաւ ծիծաղիլ, երբ Կիյօմի վրայ խօսք բացաւ իր հայրը։

—Հա՛յր մտիկ ըրէ՛ ըսաւ մանկամարդ աղջիկը։

—Մտիկ կ'ընեմ։

—Պ. Ժիւվարժէն կը ջանայ ինքզինքը սիրցնել տալ ինծի, այնպէ՞ս չէ։ Ի՞նչ ուրեմն թո՛ղ շարունակէ։

—Գէթ, կը կարծես որ յաջողի՞։

—Գաղտնիք մըն է աղջիկս, հա՛յր։

Ու Ռէժին սկսաւ խնդալ։ Ժէրօմ ա՛լ աւելի մտատանջ կերպարանք մը առաւ ու ըսաւ.

—Աղջիկս, կը վախնամ որ լրջօրէն չես նայիր կեանքին վրայ։

Ռէժին հօրը վիզը փաթթուեցաւ ու սկսաւ համբուրել զայն։ Ժէրօմ չկրցաւ բան մը ըսել։

Ժ.

ԱՆՁԿԱԼԻՑ ԿԵԱՆՔԸ

Այնուհետեւ անձկալից կեանք մը սկսաւ Ռէժինի համար, որուն ամենափոքր շարժումները չէին վրիպեր Ռոզի աչքերէն։ Ռէժինի արտաքին երեւոյթը ո եւ է կասկած չէր արթնցներ, հակառակ իր սրտին մէջ յուզուող սիրոյն [illegible]։

Ռոզ լաւ հանդիսատես կ'ըլլար քրոջը մտատանջութիւններուն, որոնց ինք ալ ենթարկուած էր երբեմն։ Հարկ էր իր ծնողքին հաղորդել քրոջը գաղտնիքը։ Ռոզ կը վարանէր, հօրը բարկութենէն վախնալով։ Բայց միւս կողմէ, Ռէժին անել ճամբու մը մէջ ինկած, կրնար օրին մէկը յանդգնութիւն մը ի գործ դնել։ Այն ատեն իր քոյրը ա՛լ կորսուած պիտի ըլլար։

Այս ամենուն առաջքը առնելու համար՝ վերջին ծայր խոհեմութեամբ պէտք էր շարժիլ, Ռոզ խորհեցաւ մօրը հասկըցնել խնդիրը, որպէս զի երկու հոգի հսկեն Ռէժինի վրայ։

Արդարեւ, Ռոզ օրին մէկը խօսք բանալով, մօրը ըսաւ.

—Ռէժին բնաւ հակամէտ չերեւար Պ. Ժիւվարժէնը սիրելու։

—Այնպէս է, բայց իրապէս պէտք կա՞յ որ անոր սիրահարի... կը կարծե՞ս թէ յարգանքի վրայ հիմնուած սէր մը պէտք ունենայ այդ բուռն տարփանքին...

—Դուն այդպէ՞ս սիրեցիր հայրս, պատասխանեց Ռոզ։

—Կարծեմ թէ աւելի սիրեցի, ըսաւ Մարիան ժպտալով։

—Ինչո՞ւ համար Ռէժին ալ այդ բանը չընէ։

—Սակայն Պ. Ժիւվարժէնը կրնայ սիրել, ըսաւ Մարիան [illegible]։

—Ինչո՞ւ համար, մայր, ի՞նչու համար։

—Այո, իրաւունք ունիս, անիկա չունի այն յատկութիւնները, որոնք աղջիկ մը սիրահար կ'ընեն երիտասարդի մը։

—Ռոզ կը վարանէր խօսելու, բայց համարձակութիւն առնելով ըսաւ.

—Կարգ մը պարագաներու մէջ, նորատի աղջիկները կոյր և խուլ են։

—Ինչպէս։

—Երբ մէկը կը սիրեն.

Մարիան աչքի ելաւ ու անհանգիստ նայուածք մը ուղղեց Ռոզի։

—Առանց պատճառի չէ որ ինծի կ'ըսես այդ խօսքերը։

—Իրաւունք ունիս, պատասխանեց Ռոզ։

—Բայց խօսէ՛ աղջիկս... ըսէ՛ ի՛նչ կայ։

(Շարունակելի)

վութիւն մը կը զգան։ Հոն, իրենց ընկերականութիւնը կազմելէ առաջ, հաւկիթներնին կը հոգան, և զարմանալի է տեսնել թէ՝ ի՛նչպէս կը պաշտպանեն ու կը գուրգուրան անոնց վրայ, թէ ի՛նչպէս, հատիկ հատիկ, կը բերեն այդ ճերմակ հունտերը։ Մէկը եա չի մնար, հատիկ մը չի կորսուիր։

Այս աժանելի աշխատութիւնը աւարտելէն ետքը, երբ՝ անատաէն բերուած մրջնաբոյնին բեկորներէն զատ ուրիշ բան չի մնար ճամբուն վրայ, հաւկիթներու պաշարը կը դիզուի թուղթին վրայ՝ հովանոց տերեւներուն ներքեւ ու ա՛լ ժամանակն է մեր այնքան յոգնաջան աշխատութեան պտուղը քաղելու։ Կամաց մը կը վերցնենք տերեւները՝ որոնց վրայ հաւաքուած են գործաւոր մրջիւնները և մէկիկ կ'առնենք թուղթերը՝ ուր դիզուած են մրջնկիթները՝ որոնց մէջ ալ եւս ուրիշ մարմին խառնուած չէ։ Կը դնենք զանոնք բրդուկի (cornet) մը մէջ ու կը տանինք կը թափենք մեր աղբարիկ սախակներուն առջեւ՝ ապահովելով անոնց մէկ երկու ամսուան օրապահիկը։

Այս անթիւ—կ'աւելցնէ Պ. Լուի Շմիտէլի—բնական ընկերաբանութեան պատուական դաս մը տար, և երբ ճամբուն եզերքը նստած, հիանալով կը դիտէինք այն կարգապահութիւնն ու նախանձայուզութիւնը, զոր այս աշխատասէր միջատները ի գործ կը դնէին՝ իրենց պարտքը կատարելով աժանելի պայմաններու մէջ, կարծես մարդկային ձայն մըն էր որ նոյն պահուն կը գոչէր մեր ականջներուն—Կորսուի՛ անգործութիւնը, կեցցէ՛ աշխատութիւնը։

Վ. ՐՈՑԸ

Քաղաքական Լուրեր

ԻԹՕ ՄԱՐՔԻԶԸ

Կենսագրական տեղեկութիւններ.—Յուզեալ ճամբորդութիւն.—Վերադարձ.—Քաղաքական դերը.—Անձնական կեանքը.—Թէ ի՛նչ կը խորհի Չինու մասին.—Լի-Հունկ-Չանկ.—Ծերակուտական Ցուցումի յայտարարութիւնը։

Իթօ մարքիզը որ այս միջոցիս եւրոպական մայրաքաղաքները կ'այցելէ, այն պետական մեծ մարդն է, որուն Ճափոն կը պարտի ԺԹ. դարուն վերջերը իր ունեցած արագ յաջողութեան ամենամեծ մասը։ Իթօ մարքիզը խիստ յատկանշական կերպով սկսած է քաղաքական կեանքը։ Անոր երիտասարդութեանը ատեն այն փոքրաթիւ Եւրոպացիները որոնք Ճափոն կ'երթային, հոն կ'անարգուէին։ Հոլանտացիները կորսնցուցած էին իրենց ձեռնավաճառը։ Մեծ Տէրութիւնները դեսպանատուններ հաստատած էին Ճափոնի մէջ։ Պահպանողական կուսակցութիւնը, սակայն, թէեւ եւրոպական թնդանօթները գրաւուցած էին Ճափոնի եզերքները, վարած էր բոլոր օտարականները։ Իթօ Շունսուքէ այն ատեն քսան տարեկան էր։ Ազնուական ընտանիքի մը վերաբերելով, քանի անգամներ իր կառավարութեան կողմէ իբրեւ պատուիրակ ղրկուած էր օտար դեսպանատուններ։ Իթօ շուտով հասկցած էր թէ Ճափոնները եթէ կ'ուզէին իրենց երկրին տէրը ըլլալ և օտարականներու արշաւանքէն զերծ մնալ, պէտք է նախապէս տեղեկանային անոնց գաղտնիքներուն։ Այդ թուականին Ճափոնցի մը իր ծննդավայրէն եթէ հեռանար, մահուամբ կը պատժուէր։ Իրիկուն մը Իթօ, մտերիմ բարեկամը կոմս Ինուէի և ուրիշ երեք ընկերները գաղտնի կերպով գացին անգլիացի վաճառականի մը բնակարանը՝ որ խոստացած էր նպաստ ընել անոնց Եւրոպա փախուստը։ Վաճառականը զանոնք դրաւ անգլիական նաւ մը. Նաւապետը նախ չուզեց ընդունիլ, վախնալով որ Ճափոնի հիմնական մէկ օրէնքը եթէ բռնաբարէ, պէտք չըլլայ նոյն ալ եւս հաղորդակցութիւն ունենալ անոր նաւահանգիստներուն հետ։ Իթօ պատասխանեց որ եթէ չընդունին, հինգն ալ իսկոյն անձնասպան պիտի ըլլան երկրին սովորութեանց համաձայն։ Նաւապետը մտածելով որ հինգ դիակներ աւելի հոգ պիտի պատճառեն քան թէ հինգ ուղեւորներ, կակուղցաւ, ընդունեց զանոնք և նաւը ճամբայ ելաւ։ Այդ հինգ Ճափոնցիները վճարած էին նաւորդչէքը, բայց իբրեւ անհաւատներ նկատուեցան, հետեւաբար պէտք էր աշխատութեամբ պատժուէին։ Իթօ ու ընկերները, թէեւ ամենէն ախորժահամ ու նրբաճաշակ կերակուրներու վարժուած, սակայն ստիպուեցան գոհանալ ձիու աղած միսով. նաւուն նաւազներուն ամենէն աժանագին աշխատութեանց մասնակցեցան։ Իրենց ուղեւորութեան ձեռնարկած էին՝ օտարներու դէմ իրենց ունեցած ատելութիւնը պահելով. նաւուն մէջ իրենց ենթակայ եղած վիճակը այդ գաղափարը փոխելու հանգամանքը չունէր. բայց շոգենաւը Շանկայի չհասած, հասկցան թէ բաւական չէր Եւրոպացիներուն ձեռքէն խլել թնդանօթ ու նաւ շինելու անոնց գաղտնիքը, այլ Եւրոպացիներուն հաւասարելու համար, հարկ էր նմանիլ անոնց ոգիին ու ձեռներէցութեանը։ Այդ հինգ Ճափոնցիները Անգլիա այցելելով համոզուեցան որ հաւասարութիւնը բաւական չէր իրենց երկիրը պաշտպանելու Եւրոպացիներու չընդքնութեան ու անյագութեանը դէմ, և թէ Ճափոն ալ Հնդկաստանի բաղդակից պիտի ըլլար, եթէ պաշտպանական միջոցներ ձեռք չառնէր։ Իթօ ու ընկերները ութ ամիսէ ի վեր Անգլիա կը գտնուէին, երբ իմացան թէ Սիմոնոզաքիի նաւահանգիստը պիտի ռմբակոծուի, վասն զի նոյն նահանգին կուսակալը թոյլ չէր տուած որ օտարազգի առեւտրական նաւերը նաւահանգիստէն ներս մտնեն։ Իթօ ու ընկերները շուտով ճամբայ ելան և 1864 օգոստոսին Եոքոհամա հասան. ինքզինքնին իբրեւ Փորթուկալցիներ ներկայացնելով կրցան Անգլիոյ ծովակալի մարտանաւուն մէջ պատասխանատու մը գտնել, Երբ նաւատորմիղը Սիմոնոզաքիի առջեւ հասաւ, հինգ Ճափոնցիները ցամաք ելան և կուսակալին մօտ երթալով ջանացին համոզել զայն թէ որ և է ընդդիմութիւն անօգուտ է։ Կորհուրդութիւն տուող չեղաւ, որով եւրոպական մարտանաւերը սկսան կրակ ընել և Ճափոնցիներու խելքը գլուխնին բերել։ Այդ ատեն Ճափոն հասկցաւ իր անկարողութիւնը օտարներուն դէմ. հինգ անհաւատ որդիները նախ խոշտանգուեցան. կոմս Ինուէի յարձակում մը կրեց և կիսամեռ թողուեցաւ փողոցին մէջ։ Հետզհետէ սակայն, այդ հինգ երիտասարդներուն ձայնը լսելի եղաւ և անոնց հեղինակութիւնը օր օրի աւելցաւ։

Իթօ մարքիզին կենսագրութիւնը կը խառնուի Ճափոնի վերածնութեան պատմութեան հետ. Ճափոն Իթօ մարքիզին կը պարտի բանակին վերակազմութիւնը և վարչական բարենորոգումները։ Քսան տարիէ ի վեր, պաշտօնի վրայ ըլլայ թէ ոչ, Իթօ մարքիզին ազդեցութիւնը միշտ գերակշիռ է Ճափոնի մէջ։ Երեսուն երկու տարեկան եղած ատեն, այսինքն 1873ին, առաջին անգամ ըլլալով հանրօգուտ շինութեանց նախարար եղաւ։ Չորս անգամ վարեց նախարարապետի պաշտօնը 1886էն 89. 1892էն 96. 1897ին և 1900ի հոկտեմբերէն մինչեւ մայիս։ Կ'ըսուի թէ փառասիրութիւնը, գոհացուած զգաց, երբ Սիմոնոզաքիի ռմբակոծումէն երեսունըհինգ տարի վերջը միեւնոյն նաւահանգիստին մէջ կրցաւ հաշտութեան պայմանները ներկայացնել Չինու և անոր հետ ստորագրել այն դաշնագրութիւնը, որով Ճափոն տէրութեանց ներդաշնակութեան մէջ մտաւ։ Իր երկրորդ նախարարութեան հինգ տարիները ամէնէն երջանիկը եղան, վասն զի Ճափոն այդ միջոցին հասաւ իր զարգացման գագաթնակէտը, և կրցաւ իր ճարտարարուեստը ու վաճառականութիւնը մրցիլ ամէնէն կարեւոր ազգերուն հետ։ Իթօ մարքիզին քաղաքական յաղթանակը կազմեց այն պայմանագրութիւնը, որով օտարներու տրուած բոլոր արտօնութիւնները Ճափոնի օրէնքներուն իրաւասութեանը ենթարկուեցան, և այդ կերպով դադրեցաւ Ճափոնի ու քաղաքակրթեալ երկիրներու միջեւ եղած տարբերութիւնը։ Այդ արդիւնքը առաջ բերող բանակցութեանց մէջ, Իթօ մարքիզը դիւանագիտական այն ճարտար տաղանդը մը ցոյց տուաւ որ զարմացուց պաշտօնական Եւրոպայի ներկայացուցիչներուն։

Իթօ մարքիզը հարուստ չէ. երբ պաշտօնի վրայ ըլլայ Թոքիօ կը բնակի դեսպանատան քարտուղարի մը չափ համեստ կեանք մը վարելով։ Երբ անպաշտօն մնայ, ծովեզերք կը քաշուի, մայրաքաղաքէն երկաթուղիով երկու ժամ հեռու գտնուած տուն մը։ Շատ ուղեւորութիւններ կատարած և քանի անգամներ այցելած է Եւրոպա ու Ամերիկա։ Խորհրդարանական դրութեան իրաւագիտութիւնը ուսումնասիրած է՝ գերման բրօֆէսէօրներու ուղղութեան տակ։

Խիստ շահեկան է գիտնալ թէ պետական այդ մեծ մարդը ի՛նչ կարծիք ունի Չինու վրայ, զոր ամէն օտարականէ աւելի աղէկ կը ճանչնայ։ Իթօ մարքիզին կարծիքը այն է թէ Չին բոլորովին կը դժկամակի որ և է բարենորոգման, որ կրնայ գործադրուիլ զանազան միջոցներով։ Եւրոպացիները թող պիտի չտան Չինու մէջ որ և է ներքին շփոթութեան, վասն զի իրենց շահերուն չի համապատասխաներ։ Իթօ մարքիզը Չինու դասական գիրքերը կը կարդայ վախճանեալ Լի-Հունկ Չանկի չափ դիւրութեամբ։ Ծովեզերեայ իր բնակարանին մէջ, պարապ ատենները, կը քերթէ չինական ոտանաւորներ։ Իթօ և Լի երկար ատենէ ի վեր բարեկամութեամբ կապուած էին իրարու. յաճախ իրարու նամակներ կ'ուղղէին՝ դասական հեղինակութիւններէ օրինակներ խառնելով։ Երկու պետական մարդոց ասպարէզին հակադրութիւնը շատ աչքի կը զարնէ։ Լի-Հունկ Չանկ տարին իր իշխանութեանը տակ թողուց չորս հարիւր միլիոն բնակիչ ունեցող տէրութեան մը մայրաքաղաքը։ Իթօ մեծ տէրութեանց ներդաշնակութեանը մէջ մտցուց իր երկիրը որ 45 միլիոն բնակիչ ունի։ Լի Հունկ-Չանկ վիթխարի հարստութիւն մը ունէր։ Իթօ աղքատ է. բայց Լի-Հունկ Չանկ կը սքանչանար Իթօ մարքիզին վրայ թէ հակառակ իր աղքատութեանը Ճափոնցիներուն ամէնէն մեծն է։ Իթօ կը սքանչանար Լի Հունկ Չանկի վրայ, որ հարստութեանը հակառակ, Չինացիներուն ամէնէն մեծն էր։

Իթօ մարքիզը որոշած ըլլալով տեսակցութիւններ չունենալ լրագրագէտներու հետ, ծերակուտական Ցուցումի, որ Պրիւսէլի մէջ տուած է իր ուսումը, անոր կը փոխանորդէ։ Ճափոնցի ծերակուտականը Պրիւսէլի օրագրողներէն մէկ քանիին այցելութիւնները ընդունելով, յայտարարեր է անոնց թէ Իթօ մարքիզին ուղեւորութեան իսկական պատճառն է անձնական առողջութիւնը, վասն զի երեսուն տարիէ ի վեր կը կրէ քաղաքականութեան յոգնութիւնները և իր երկրին մէջ իրականացած մեծ գործերու պատասխանատուութիւնը։

Իթօ մարքիզը նաեւ կը փափաքի անձամբ գնահատել առեւտրական, ճարտարարուեստագործական և գիտական յառաջդիմութիւնները. միանգամայն մտադիր է ուսումնասիրել եւրոպական կառավարութեանց վարչական դրութիւնները՝ Ճափոնի ժողովուրդին շահուն համար։ Ցուցումի ծերակուտականը յայտնեց թէ Չինու պատերազմը շատ քիչ շահ արտադրած է Ճափոնի, որ 125 միլիոն ֆր.ի չափ հատուցում մը միայն պիտի ստանայ, և որ Չինու մէջ շատ աւելի զինուոր զոր ծախսած ու կորսնցուցած է։ Ճափոնի ծերակուտականը ըսեր է նաեւ թէ անկարելի է որ Չինու ամբողջութիւնը անվրդով մնալ չպահուի, վասնզի հակառակ պարագային, Ճափոն շատ բան պիտի կորսնցնէ, քանի որ իր արտադրութիւններուն մեծ մասը հոն կը ղրկէ։ Հիմա Ճափոն շատ բան կ'արտածէ Ամերիկա. իսկ ներածում, նիւթը ամէն երկրէ կը կատարէ։ Ճափոնի համար բաւական է որ իր առեւտրական ու ճարտարարուեստի յարաբերութիւնները խաղաղութեամբ շարունակէ Չինու հետ։ Ճափոն կ'աշխատի նաեւ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ դիւանագիտական կեդրոնը ըլլալու։ Պ. Ցուցումի ըսեր է նաև թէ Ճափոն հակառակ է ընկերվարական վարդապետութեանց և թէ Ճափոնի մէջ գրեթէ նախնական հաւասարութիւն մը կը տիրէ հարուստին և աղքատին միջեւ։

ԼՈՐՏ ՌՈԶԲԵՐԻԻ ՃԱՌԸ

Օտար լրագիրներուն կարծիքը.—Թրանսվալի պատերազմը.—Հաշտութեան կնճռումը։

Անգլիական լրագիրներուն պէս եւրոպական միւս մայրաքաղաքներուն լրագիրներն ալ գրեցին Լորտ Ռոզպէրիի ճառին վրայ, ընդհանուր կերպով կարծիք յայտնելով թէ այդ բանախօսութիւնը այն տեսակ ցոյց մըն է, որ կրնայ ոչ միայն փոփոխութիւն մը առաջ բերել Անգլիոյ քաղաքականութեան, այլ և միջազգային կացութեան մէջ։ Լորտ Ռոզպէրի, կը յարեն նոյն թերթերը, հաշտութեան ախոյեան մը հանդիսացաւ ազատական նախկին կուսակցութեան անջատ խմբակներուն և Անգլիոյ ու Պոէրներուն միջեւ։ Լորտ Ռոզպէրի եթէ այսօր Անգլիոյ նախարարապետը եղած ըլլար, բրիտանական զինուորները պիտի կրնային [illegible] զօրանոցներու մէջ, փոխանակ պատերազմի դաշտին վրայ գտնուելու։ Վիեննական լրագիրները կ'ըսեն թէ Լորտ Ռոզպէրի թէեւ պաշտօնական կուսակցութեան գլուխը չի գտնուիր տակաւին, սակայն ամէն կողմ անոր ճառին եղած ընդունելութիւնը ցոյց կու տայ թէ այն տեսակ խօսքեր ըսած է՝ որոնք պիտի մնան, և թէ անոր ճառին վրայ դրուած յոյսերը սին ներշնչումներու արդիւնքը չեն։ Լորտ Ռոզպէրի, կը յարեն նոյն թերթերը, առաջարկեց հաշտութեան բանակցութիւնները կատարել Քրիւկէր նախագահին հետ՝ իբրեւ նախագահ Թրանսվալի հանրապետութեան։ Ճառին ամէնէն կարեւոր կէտը ատիկա է։ Իրաւ է որ Լորտ Ռոզպէրիի ճառը զերծ չէ պատերազմի ու երկրակալութեան շեշտէ մը. նաեւ պահպանողական կուսակցութեան ընթացքին ալ հաւանութիւն յայտնուած է ճառին այն մասին մէջ, ուր յայտարարած է որ պատերազմը պէտք է շարունակել մինչեւ որ նպաստաւոր ելքի մը յանգի. բայց այդ պարագային մէջ ի՛նչ կը նշանակէ Պ. Քրիւկէրի հետ բանակցելու առաջարկութիւնը, քանի որ Պ. Քրիւկէր Հոլանտա կը գտնուի։ Ասկէ չի՞ հետեւիր թէ հարաւային Աֆրիկէի հանրապետութիւնները Անգլիոյ կցելու մասին ալ եւս խնդիր չկայ։ Այդ տեսակ ծրագրի մը գործադրութեան համար նախ հարկ է յաղթական անձնատուութիւնը. բայց քանի որ Լորտ Ռոզպէրի Պ. Քրիւկէրի հետ բանակցիլ կ'ուզէ թշնամութիւնները դադրեցնելու նախապատիւ պայմաններուն վրայ, ուրեմն ատիկա կը նշանակէ թէ պարտուած երկիրին աւելի կամ նուազ քաղաքական ազատութիւն մը պիտի թողուի, որով Անգլիոյ կցելու գաղափարը ալ եւս գոյութիւն չունենայ։ Լորտ Ռոզպէրիի բազմաթիւ ունկնդիրները այդ կերպով ըմբռնեցին անոր խօսքերը, որոնք եթէ կարենան փութացնել պատուաւոր հաշտութեան մը կնքումը, Լորտ Ռոզպէրի նշանակելի ծառայութիւն մը մատուցած պիտի ըլլայ Անգլիոյ և քաղաքակրթեալ աշխարհին։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Երկու երկիրներու յարաբերութիւնները.—Ափրիկէի մէջ.—Եռրեակ Զինակցութիւնը։

Բօբոլօ, պատասխանելով Թայմզի մէկ յօդուածին՝ Ֆրանսայի և Իտալիոյ յարաբերութեանց վրայ, Ֆրանսայի նկատմամբ քաղաքավարական խօսքերով դիտել կու տայ թէ Անգլիա եթէ իրեն շահերուն համաձայն գտած է ուղղակի Ֆրանսայի հետ համաձայնիլ Ափրիկէի հիւսիսային ծովեզերքին ներքին մասերուն համար, Իտալիոյ ալ շահը կը պահանջէր բացորոշ կերպով և վերջնականապէս ճշդել իր ունեցած դիրքը։ Բօբոլօ կը յարէ թէ այդ պարագան որ և է փոփոխութեան չենթարկեր Եւրոպայի մէջ իտալական քաղաքականութեան հիմնական ուղղութիւնը, բայց բարերար ազդեցութիւն մը պիտի ունենայ Ֆրանսայի ու Իտալիոյ յարաբերութեանց վրայ։ Թրիպունա ալ կը ջանայ ապահովել ուսանողական լրագիրները որոնք Իտալիոյ արտաքին գործոց նախարարին յայտարարութեանց և Ֆրանսական մամուլին գրածներուն վրայ, կը գուշակեն թէ Իտալիա պիտի բաժնուի Եռրեակ Զինակցութիւնէն։ Թրիպունա կը յայտարարէ թէ իտալական քաղաքականութիւնը, ինչպէս առաջ, հիմա ալ պէտք է գործելու կատարեալ ազատութիւն ունենայ և թէ Ֆրանսայի ու Իտալիոյ մերձեցումը կրնայ միեւնոյն ժամանակ գոյութիւն ունենալ, Իտալիոյ բարեկամութեամբը Անգլիոյ հետ և Եռրեակ Զինակցութեան մասնակցութեամբ։ Իտալական թերթը կը յարէ թէ Ֆրանսայի և Իտալիոյ մերձեցումը արգելք մը չի կրնար ըլլալ վերանորոգմանը Եռրեակ Զինակցութեան որ տակաւին մինչեւ մէկ տարի ուժգնութեան առաջնակարգ դերը մըն է թէ Իտալիոյ և թէ՛ իր զինակիցներուն համար։ Թրիպունա խօսքը կ'աւարտէ, ըսելով որ Եռրեակ Զինակցութեան պատկանող տէրութիւններէն մէկը եթէ կատարեալ հաւասարութեան մը հետամուտ չըլլայ, ատիկա պիտի ըլլայ ամէնէն գլխաւոր արգելքը։

ՏԱՆԻՄԱՐՔԱ

Պահպանողական կուսակցութիւն.—Մեծ համաժողով մը.—Խորհրդարանական կացութիւն.—դանիական Անթիլեանց վաճառումը։

Պահպանողական կուսակցութիւնը, որ երկար տարիներէ ի վեր իշխանութեան գլուխ կը գտնուի Տանիմարքայի մէջ, հիմա տագնապալի կացութեան մը մէջ կը գտնուի, և կը ջանայ իր ոյժերը ժողվել՝ նախկին դիրքը գրաւելու համար։ Քօբէնհակէն հրատարակուածին նայելով, այդ կուսակցութեան անդամները մեծ համաժողով մը գումարեր են, իրենց արդի կացութեան վրայ խորհրդակցելու համար։ Քաղաքական ու ընտրական շրջանակներու կողմէ հինգ հարիւր պատուիրակներ մասնակցեր են այս հանդիսաւոր համաժողովին։ Սակայն խորհրդակցութեանց արդիւնքը չէ համապատասխաներ այն յոյսերուն, զորս կը սնուցանէին պահպանողական կուսակցութեան պետերը։ Վիճաբանութիւնները աղմկալից եղեր են, կծու քննադատութիւններով ու փոխադարձ ամբաստանութիւններով ընդմիջուած։ Անհամաձայնութիւն կը տիրէ պահպանողական կուսակցութեան մէջ, այնպէս որ ներկայացուած կարգ մը առաջարկներ չեն քուէարկուեր մեծամասնութիւն չգոյանալուն պատճառով։ Աջակողմը տակաւ մեծամասնութիւն մը ունի Ծերակոյտին մէջ և համաժողովը կամահաճութիւն ունեցեր է օգտուիլ այս կացութենէն։ Ժողովներուն լուծուած չըլլալուն պատճառաւ Ծերակոյտին ընտրութիւնները կանոնաւորապէս տեղի պիտի ունենան իրենց սովորական թուականին։ Սակայն կը կարծուի թէ ընտրական մարմինը թագաւորին համակրութիւնը պիտի ըլլայ և թէ Ծերակոյտին մէջ, քիչ ատենէն, չափաւոր ձախակողմեանները մեծամասնութիւն պիտի կազմեն, ինչ որ պիտի պահանջէ հիմնադրութեան աղաւաղ կիրառումը։ Մինչեւ այն ատեն, ձախակողմեաններու համաժողովը որոշեր է չընդդիմանալ կառավարական ծրագիրներուն, որոնցմէ մէկն է դանիական Անթիլեանց վաճառումը Մ. Նահանգաց։ Այս վաճառումը, հիմա կատարեալ իրողութիւն մըն է։ Տանիմարքայի կառավարութեան և Քօբէնհակ գտնուող ամերիկեան ներկայացուցիչին միջեւ կատարուած բանակցութիւնները աւարտած են։ Վաճառման գինը 20 միլիոն ֆր. որոշուած է։ Այս իրողութիւնը լաւ տպաւորութիւն առաջ չէ բերած երկրին մէջ։ Բազմաթիւ Տանիմարքացիներ զարմանալի կը գտնեն գաղութներ ձեռքէ հանելու ընթացքը, երբ միւս երկիրները ընկելի եղած չափ կը ջանան նոր գաղթավայրեր ձեռք ձգել։ Սակայն, Տանիմարքա երկու զօրաւոր պատճառներով ստիպուած է ընել այդ վաճառումը. առաջին՝ Տանիմարքա չի կրնար այդ անբեր կղզիներուն պատճառած ահագին ծախքերը հոգալ, երկրորդ՝ կը վախնայ որ Մ. Նահանգները, Մոնրոյի վարդապետութեան յենլով, բանի ուժով չառնեն այդ կղզիները, որոնց համար դրամ կը վճարեն հիմա։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՍԻԱՄ

Անգլիական լրագիրները.—Երկու երկիրներուն յարաբերութիւնները.—Անգլիոյ հետ կնքուած պայմանագրութիւնը.—Իրաց բուն վիճակը Սիամի մէջ.—Առկախ խնդիրները։

Սիամի մասին Թայմզի հրատարակած լուրերը որ և է յուզում առաջ չեն բերած անգլիական լրագիրներուն մէջ, որոնք բոլոր պատճառ մըն ալ չունէին իրար անցնելու։ Ստոյգ է այն լուրը թէ քանի մը տարիէ ի վեր բանակցութիւններ կը կատարուին Սիամի և Ֆրանսայի միջեւ, կարգ մը առկախ խնդիրներ կարգադրելու համար, երկու երկիրներուն նպաստաւոր կերպով։ 1893 հոկտ. 1ի պայմանագրութիւնը Ֆրանսայի կու տար Մէքոնկի ձախ եզերքը ու 25 քիլոմէթրի չափ հող Սիամի կը թողուր, աջ եզերքին վրայ։ Սիամ չէր կրնար վճռականական իրաւունք ունենալ հոն։ Նաեւ իրաւունք չունէր կայանիներ շինել ու զինուորական գործողութիւն կատարել Պաթամպանկի, Անկքորի, Սիէմ-Ռէապի գաւառներուն նահանգներուն մէջ։ 1896 յունուարին Անգլիոյ և Սիամի միջեւ կնքուած ուրիշ պայմանագրութիւն մը, երբ Սիամի իրաւունքը կը ճանչնար Մէնամի հովտին և Մուոնկ-Պանկ-Թափանէն սկսեալ մինչեւ Մուոնկ-Բաքէ երկարող եզերքին (Տը Թաբունի մօտ) միջեւ գտնուող հողերուն ամբողջութիւնը։ Շանթապունի նաւահանգիստը գրաւուած կը մնայ Ֆրանսայի կողմէ, իբր երաշխաւորութիւն 1893ի դաշնագրին գործադրութեան։ Մէկ կողմէ, Մէքոնկի ամբողջ ալ եզերքը, Քուանպանի և Սթունկ-Թրէնի միջեւ, և միւս կողմէ, Մէնամի ջուրերու բաժանման կէտը Ֆրանսայի առջեւ բացուած են. բայց հիւսիսակողմ գտնուող Լաոսի նահանգներուն և մանաւանդ քամպոճեան նահանգներուն կացութիւնը, հարաւակողմը (Ուտոն, Սիէմ Ռէաբ, Պաթամպանկ), զանազան կնճռոտ մեկնութեանց տեղի տուեր է։ Նաեւ ուրիշ խնդիրներ յարուցուեցան, որոնցմէ մէկն է ֆրանսական թեւարկութիւնը Սիամի մէջ։ Այս զանազան վէճերն են, զորս ֆրանսական դիւանագիտութիւնը կը բաղձայ հարթել Սիամի չափ։ Հետեւաբար, հիմա, երբեք խնդիր չկայ Ֆրանսայի և Սիամի ընդհանուր յարաբերութեանց ու միջազգային կացութեան և ոչ ալ Սիամի փոքր թագաւորութեան մասին։ Խնդիրը պարզապէս կը դառնայ կարգ մը հողերու և կէտերու վէճի տակ եղող կամ վիճելի հանգամանքը։ Ֆրանսա ալ Սիամի չափ կը փափաքի այդ հողերը ու կէտերը ճշդել։ Բայց սխալ է կարծել թէ Ֆրանսա, այդ արդիւնքը ձեռք բերելու համար, պատրաստ ըլլայ իր ունեցած առաւելութիւնները ձեռքէ հանել, օրինակի համար հրաժարիլ իր ձեռք բերած արտօնութիւններէն։ Այս պահուս, «Սիամի խնդիր» չկայ բնաւ, այլ մէկ քանի փոքր խնդիրներ, որոնք դանդաղօրէն, այլ առանց աղմուկի պիտի կարգադրուին, սակայն կանխաւ որ և է զիջում չըլլալով Ֆրանսայի կողմէ։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.— Մաքսային վերատեսչութեան խորհրդականի օգնական անուանուեցաւ նոյն վերատեսչութեան թղթակցութեանց դիւանին տեսուչի օգնական Նազըմ պէյ։

— Մուսուլի նահանգին վերաքննիչ ատեանին ընդհանուր դատախազ անուանուեցաւ Տիարպէքիրի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին հուգուգի ճիւղին նախագահ Սաատուլլահ էֆ. որուն յաջորդեց Հալէպի նահանգին կեդրոնական նախնական դատարանին հուգուգի ճիւղին նախագահ Հասան էֆ.։ Ասոր ալ յաջորդեց Պոլուի նահանգին վերաքննիչ ատեանին պատժական ճիւղին նախորդ նախագահ Աճէմ Խուլուսի էֆ.։ Մերսինի գաւառին առեւտրական դատարանին նախագահ անուանուեցաւ իրաւագիտական վարժարանին նախկին շրջանաւարտ Վասաֆ էֆ.։

ԽԸՐՔԱՅԻ ՇԷՐԻՖԸ.— Այսօր, Ռամազանի 15րդ օրը, Վեհ. Սուլթանը մեծ հանդէսով Թօփգաբու պալատը պիտի երթայ, Խըրգայի Շէրիֆը այցելելու։

—Բ. Դրան կողմէ հրաւէր ղրկուեցաւ բոլոր նախարարներուն և կրօնական, քաղաքային ու զինուորական բարձրաստիճան պաշտօնատարներուն՝ ներկայ գտնուելու այսօրուան արարողութեան։

ՄԱՔՍԱՅԻՆ ՍԱԿԱՑՈՅՑԸ.—Մեծ-Եպարքոսը, պաշտօնագիր մը ուղղելով արտաքին գործոց նախարարութեան, Բ. Դրան իրաւագէտ խորհրդականներէն կարգ մը բացատրութիւններ ուզեց՝ մաքսային նոր սակացոյցերու մասին որոնք յառաջիկայ մարտէն պիտի գործադրուին։

ԻՖԹԱՐ.—Ծովային նախարար Հասան փաշա, նաւային շրջանկէր զինուորներու հրամանատար Մէհմէտ փաշա և նաւային զինուորներ, ինչպէս նաեւ ուրիշ զինուորներ, երէկ գիշեր, իֆթար ըրին՝ կայսերական պալատան մօտը գտնուած յատուկ շէնքին մէջ։ Դրամական պարգեւներ բաշխուեցան սպաներուն և զինուորներուն։

ԼԱՏԻՆԱԿԱՆ Ծնունդին առթիւ, երէկ, շնորհաւորական ընդունելութիւններ կատարուեցան դեսպանատանց մէջ։ Բոլոր դեսպանները, երէկ առտու, ներկայ գտնուեցան եկեղեցական արարողութեանց։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ առողջապահական յանձնաժողովը երէկ քաղաքապետ Ռըզա փաշայի նախագահութեամբ գումարուելով խորհրդակցութիւններ կատարեց։

ՀԵԼԼԵՆԱԿԱՆ դեսպան իշխան Մավրոկորտաթօ, երէկ, Փէնէր երթալով այցելութիւն տուաւ Յունաց Ս. Պատրիարքին։

ԽՌՈՎԱՐԱՐՆԵՐԸ. — Եղեռնագործ ատեանին նախագահութեան մէկ պաշտօնագիրը տասը օր պայմանաժամ կու տայ Ֆահրի էֆ.ի, որ Միւլքիէ վարժարանին նախկին շրջանաւարտներէն ըլլալով, Այդընի կուսակալութեան իբրեւ հետեւորդ պաշտօնեայ ծառայած պահուն Աթէնք փախած ու խռովարարական արարքներու մէջ գտնուած է։ Ֆահրի էֆ. որ այդ պատճառով իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած է, եթէ որոշեալ պայմանաժամին եղեռնագործ ատեանին չներկայանայ, իբրեւ օրէնքին անսաստող նկատուելով, քաղաքային իրաւունքներէ պիտի զրկուի, ստացուածքները պիտի գրաւուին, և ի բացակայութեան պիտի դատուի և ինք իրաւունք պիտի չունենայ դատ բանալու։ Պաշտօնագիրը կը ծանուցանէ թէ դատական ոստիկանական բոլոր պաշտօնեաները պարտաւոր են զայն ձերբակալելու։

ՆՈՐ ԾՐԱԳԻՐ.—Փաստաբան Ցէվզի էֆ. ծրագիր մը մատուցանելով Բ. Դրան, կարգ մը միջոցներ առաջարկեց՝ Կ. Պոլսոյ մէջ շէնքերու և հողերու առուծախի ատեն միջնորդներու զեղծման առաջքը առնելու և կալուածական գանձին շահերը պաշտպանելու համար։ Բ. Դուռը այդ ծրագրին համար քաղաքապետութեան կարծիքը ուզեց։

—Իզմիրի վաճառականներէն Օսման Ազաստ Հասան պէյ ու ընկերները, ծրագիր մը մատուցանելով Մեծ-Եպարքոսին, իննսունըինը տարուան մենաշնորհ ուզեցին՝ Իզմիրի ծովածոցին և Չէշմէի մէջ աւազաններ շինելու՝ նաւերու նորոգութեան ու շինութեան համար։ Ծրագիրը յանձնուեցաւ ծովային նախարարութեան։

ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ Խորհուրդը որոշեց թէ Պարսից ծոցէն ուխտաւորներով եկող շոգենաւերը, առանց Քարաչի ու Մասգաթ հանգչած ըլլալու, հինգ օրուան քարանթինայի պիտի ենթարկուին Գամարանի մաքրանոցին մէջ։

—Սուէզէն Հիճազ ժամանող և ուխտաւոր բերող շոգենաւերու համար սահմանուած քարանթինան հինգ օրուան զեղչուած է։

ԳԱՄԱՐԱՆԻ կղզիին մէջ նաւերու նորոգութեան յատուկ տեղ մը պիտի հաստատուի. Թաքֆ շոգենաւը, որ հիմա Թէբսանէի առջեւ կը գտնուի, հարկ եղած գործիքները պիտի տանի։

ՆԵՐՔԻՆ գործոց նախարարութիւնը, կ'ըսէ Սէրվէթ, հետեւեալ շրջաբերականը ուղղեց բոլոր նահանգներուն.

«Հելլենական հպատակ վաճառականները ու խանութպանները, իրենց դեսպանատան զգուշացներէն քաջալերուած, չեն ուզեր վճարել կէլիր տուրքը, ինչպէս նաեւ թաղապետական միւս տուրքերը։ Դեսպանատան պաշտօնեաները կը դիմադրեն՝ պատկանեալ պաշտօնեաներուն կողմէ այդ տուրքերը գանձելու մասին եղած փորձերուն։ Նկատելով որ այդ պարագան կրնայ անպատշաճ ազդեցութիւն մը ընել օսմ. խանութպաններուն վրայ և միւս կողմէ նկատելով որ բոլորովին հակառակ է Թուրքիոյ և Յունաստանի միջեւ կնքուած հիւպատոսական պայմանագրութեան տրամադրութեանը, ուստի քաղաքապետութիւնը պաշտօնագրով մը խնդրած է բոլորովին առաջքը առնել այդ զեղծումներուն և օրինազանցութեանց։ Այդ պաշտօնագիրը յանձնուեցաւ իրաւագէտ խորհրդականներուն, որոնք, խորհրդակցութիւն կատարելէ ետքը, յայտարարեցին թէ հիւպատոսական պայմանագրութեան համար տրուած որոշման համաձայն, վաւերացած է այն պայմանագրութիւնը որ կը վերաբերի հելլէն խանութպաններու։ Հետեւաբար, այս վերջինները, օսմ. վաճառականներու և խանութպաններու նման, պարտաւոր են վճարել հաստատուած բոլոր տուրքերը։ Անսաստողները իբրեւ օսմ. հպատակ օրէնքին տրամադրութեանը պիտի ենթարկուին, առանց նկատողութեան առնելու դեսպանատան և հիւպատոսարանի ներկայացուցիչներուն պահանջումները, որոնք միջամտելու որ և է իրաւունք չունին։ Ասկէ զատ յայտնի է թէ վերջին պատերազմին ատեն հելլենական հպատակներէ ոմանք օսմ. հպատակութիւնը ընդունեցան։ Արդ, հելլենական հիւպատոսը ատոնցմէ մէկ քանիին բասբորթ տուած ըլլալով, ատոնք նոյն բասբորթներէն կ'օգտուին՝ նորէն իբրեւ հելլէն հպատակ նկատուելու համար։ Այդ բասբորթները չեղեալ պիտի նկատուին և այդ առթիւ Բ. Դրան հպատակութեանց դիւանի արձանագրութիւնները միայն վաւերական պիտի համարուին։ Իրաւագէտ խորհրդականները հարկ դատած են նաեւ՝ խնդիրը ծանուցանել բոլոր նահանգներուն, որպէսզի ըստ այնմ գործեն։ Եթէ դեսպանատունը կամ հիւպատոսարանները գանգատին այդ որոշումներէն, պէտք է ուղղակի դիմեն ձեռնհաս նախարարութեան։ Արտաքին գործոց նախարարութիւնը 15 հոկտ. թուականով ծանոյց ներքին գործոց նախարարութեան թէ այդ որոշումները քաղաքապետութեան հաղորդուած ըլլալով, պէտք է զեկուցուին նաեւ օսմ. բոլոր նահանգներուն։»

Պ. ՍԷՍԻԼ ՌՈՏՍ որ Խարթում կ'երթար, ետ կեցաւ Նեղոսն ի վեր ուղեւորելէ, վասնզի վերստին սաստկացաւ այն հիւանդութիւնը, որուն հետեւանքով աշնան Իտալիա գացած էր։ Պ. Սէսիլ Ռոտս հիմա Գահիրէ կը դառնայ՝ տոքթ. Ճէյմսընի հետ։ Անոր բարեկամները մտահոգ են, վասնզի ժամանակէ մը ի վեր շատ ծերացած է և առողջական վիճակը մեծ անձկութիւն կը պատճառէ։

ԿՐԵՏԷՅԻ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ.—Այտընի նահանգը գտնուող 1795 Կրէտէցի գաղթականներու համար շինուելիք երեք հարիւր տուներուն ծախքը՝ 900,000 դրուշ պիտի մատակարարուի նահանգին դրամաթուղթի հասոյթէն։ Իզմիրի ու նահանգին միւս մասերուն մէջ յանձնաժողովներ պիտի կազմուին, տուներուն շինութեանը համար։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանատան մէջ երէկ գիշեր տրուած սեղանին ներկայ գտնուեցան դեսպաններէն ոմանք և Անգլիոյ դեսպանատան պաշտօնեաները։

ՌՈՒՍԱԿԱՆ Նիքոլա Ա. զրահաւորը և Թէրէց թօրփիլաւորը, երէկ, Իզմիրի նաւահանգիստէն ճամբայ ելեր են դէպ ի Պիրէոս։

ՍԵՐԲԻԱՅԻ մէջ երկու մեծ զօրանոցներ կը կառուցուին՝ մէկը հետեւակ և միւսը հեծեալ զինուորներու համար։ Այդ զօրանոցներուն իւրաքանչիւրը պիտի կրնայ մէկմէկ զօրագունդ պարունակել։

ՏԵՂԱԿԱՆ ԱԼԻՒՐՆԵՐԸ հող պատրաստելու մասին կազմուած յանձնաժողովին անդամ կարգուեցաւ Բ. Դրան ընդհանուր հաշուակալութեան առաջին ճիւղին տեսուչ Սալահէտտին պէյ։

ՌԱՅԱՔ—ՀԱՄԱՅԻ երկաթուղիի գիծին որ 180 քիլոմէթր երկայնութիւն ունի, առաջին մասը՝ 55 քիլոմէթր շինուելու վրայ է և յառաջիկայ մարտին պիտի աւարտի ու բացումը պիտի կատարուի։ Յետոյ Միտոյ մասին՝ 125 քիլոմէթրին շինութեանը ձեռնարկուելով մինչեւ երեք չորս ամիս պիտի աւարտի։

ԲԱՄՊԱԿ.—Այտընի կուսակալութիւնը, Իզմիրի առեւտրական սենեակին մէկ առաջարկին վրայ, ծանոյց ամէն կողմ թէ Պայընտըրի բամպակները պէտք է լաւ չորցնել և կամ առանց թրջելու Իզմիր ղրկել, ինչպէս կ'ընեն ծանր կշռել տալու համար։ Այդ զեկոյցին պատճառն այն է թէ Եւրոպայի գործարանատէրերը գանգատած են, որով Այտընի նահանգին բամպակներուն վարկը պիտի վնասուի, եթէ պէտք եղած միջոցները ձեռք չառնուին։

ՇԻՐԱԶԻ ռուսական հիւպատոսը արձակուրդով Կ. Պոլիս պիտի գայ և անոր բացակայութեանը միջոցին հիւպատոսարանին գործերը պիտի վարէ թարգման Պ. Բորովիչ։

ԿԱԶԻ ՏՈՒՐՔԸ.—Քաղաքապետութիւնը ծանոյց թաղապետական շրջաններուն թէ կազի տուրքը առ այժմ պէտք է գանձուի թանզիմաթի հաւաքիչներուն կողմէ. նաեւ թէ ամէն շաբաթ պէտք է քաղաքապետութեան հաշուակալութեան տեղեկութիւն տալ կատարուած գանձումներու մասին։

ԳՈՆԵԱՅԻ նահանգին երկրագործական վիճակը աւելի զարգացնելու համար ձեռնհաս պաշտօնեաները որոշեր որ յանձնաժողովներ կազմուելով գիւղերը այցելեն և ժողովուրդին ցոյց տան պտղատու ծառեր և տնկաներ հասցնելու եղանակը, քանի որ Գոնեայի նահանգը բարեբեր է և ամէն տեսակ բերք հասցնելու յարմար։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութիւնէն հրահանգ խնդրուեցաւ նախնական դատարան մը հաստատելու Զանկուլտաքի մէջ, վասն զի հիմա տեղացիները պարտաւոր են մինչեւ Համիտիէ գաւառակը երթալ, իրենց դատական գործերուն համար։ Նախարարութիւնը հարկ դատեց նախապէս գիտնալ թէ ո՛րքան ծախք պիտի ըլլայ։

ՀԱԼԷՊԻ կուսակալութեան հրահանգ տրուեցաւ հանգանակութիւն կատարել Այնթապի հրդեհէն վնասուողներէն ամէնէն աւելի կարօտ եղողներուն համար։

ԷՂՍՈՒՆԱՏԱՏ ատեանը տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեց Ղազարեան Գարեգին անուն մարդասպան մը՝ Խասգիւղի մէջ Հայկ անուն անձը սպաննած ըլլալուն համար։

ԿԱՌԱՊԱՆԻՆ ՀԱՐՍՏՈՒԹԻՒՆԸ. — Սէրվիէի մէջ կը կարդանք.—«Ոստիկանութեան նախարարութիւնը ձերբակալել տուաւ Ստեփան Պաղանճեան անուն անձը որ, ինչպէս յայտնի է, կ'աշխատէր վախճանեալ կառապան Վիչէնի կալուածները փոխանցել անոր երկու որդեգիրներուն։ Ստեփան Պաղանճեան գործել ուզած խարդախութեամբը Էվգաֆի նախարարութեանը 90,000 ոսկիի վնաս մը պիտի հասցնէր։

ՍԷԼԱՆԻԿԷՆ հետեւեալ ոճիրը կը հաղորդեն.—Ցանի Էլիա, հելլենական հպատակ, երկաթուղիի պաշտօնեայ, և Պապաչաճըօղլու Թանաշ, հելլենական հպատակ, միեւնոյն տան մէջ կը բնակէին։ Ցանի հոմանուհի մը ունէր Ժոզէֆին անունով։ Թանաշ ամուսնացած է Օլկա անուն կնոջ մը հետ, որուն քոյրը՝ Զաֆիրօ ալ նոյն տունը կը բնակէր։ Ժամանակէ մը ի վեր անհամաձայնութիւն կար երեք կիներուն միջեւ։ Անցեալ օր. երբ Ցանի ու Թանաշ բացակայ էին, Օլկա ու Զաֆիրօ կռուի բռնուեցան Ժոզէֆինայի հետ։ Կռիւը սաստկանալով, Օլկա կացին մը բերաւ և մինչդեռ Զաֆիրօ բռնած էր Ժոզէֆինան, քանի մը հարուած իջեցուց անոր գլխուն։ Ժոզէֆինա որ վէրք ստացած յղի էր, քիչ վերջը մեռաւ։ Օլկա ու Զաֆիրօ ձերբակալուեցան։

ԱՔՍԷՐԱՅԻ մէջ երէկ գիշեր Քէրիմօ անուն մարդ մը ձիով գացած ատեն տապալեց Ապտուլլահ անուն անձը։ Ապտուլլահ գլուխէն ծանրապէս վիրաւորուած ըլլալով հիւանդանոց տարուեցաւ։

ՆԵՐԿԱՅ ձմեռուան եղանակին մէջ, երբ անձրեւները կը շարունակեն, մարդ պէտք է զգուշանայ թոքէն և հետեւանք պաղառութենէ, եթէ անձին համար պէտք եղած զգուշութիւնը ընելով, որոնց մէջ կարեւորագոյն տեղ մը կը բռնէ անշուշտ հագուստը՝ անձրեւէն՝ ձիւնին ու բուքին դէմ պաշտպանելու համար, երբ մանաւանդ այնչափ ձեւաւոր, տոկուն և համեմատաբար աժան հագուստներ կը ծախուին, Ղալաթիոյ կամուրջին դէմ, աջ ու ձախ անկիւնները, Ղալաթիոյ համբաւաւոր Հագուստավաճառ **ՄԻՀՐԴԱՏ ՀԱՑՏԱՃՆԻ** երկու խանութները, ուր վերարկու և այլ ընտիր կերպասներ ալ կան, հագուստներու հինգերորդ կերպասները ճիշդ ջուրի պէս ծախելու համար։

ԹՐԷՖԼԻ ՕՐԱՑՈՅՑԸ.—Բրիտանական ապրանքներուն կողմէ հրատարակուեցաւ Թրէֆլի Օրացոյցը 1902 տարուան համար՝ գեղարուեստական շքեղ տպագրութեամբ։ Այդ օրացոյցը որ հինգ ղրուշ կ'արժէ, ձրի կը տրուի երկու տուփ ԹՐԷՖԼԻ սիկառի թուղթ գնողներուն։ 4—6

SANTAL MIDY

Կ'իմանանք թէ առ մը դեղագործներ զեղջ կ'ընեն Սանդալ Միտիի վաճառման վրայ։ Երիտասարդները թո՛ղ ականջ չդնեն այդ աժան դեղերուն, որոնք իրենց առողջութեան ու քսակին կը վնասեն, եթէ կ'ուզեն շուտով բժշկուիլ։

Ազգային Լուրեր

Երուսաղէմի մեր Թղթակիցը, Վոյր, կը գրէ.—«Տասնեան ողբացեալ Յարութիւն փաշայի մահուանէն ետքը՝ հազիւ քառասուն օր անցած, Ասլանեան Ստեփան փաշայի մահը նոր ու հաստատ հարուած մը եղաւ Ազգին՝ զոր այնքան կը սիրէր և որուն այնքան նուիրուած էր կէս դարէ ի վեր։ Ազգային շրջանակին մէջ ամէն մարդ գիտէ որ Ստեփան փաշա, իր բազմաշխատ կեանքին մէջ, անձնուիրաբար ու հաւատարմաբար ծառայելով հանդերձ Պետութեան և Ազգին, մինչեւ իր վերջին վայրկեանները չէ մոռցած նաեւ Երուսաղէմը և Սրբոց Յակոբեանց դարաւոր հաստատութիւնը՝ որուն յարատեւ պաշտպանութեանը, ի՛նչ ի՛նչ ատեններով, նպաստած է, իր արդիւնաւոր խորհուրդներով ու գործակցութեամբ՝ որոնց հանդէպ անտարբեր չէ կրնար գտնուիլ անշուշտ Պատ. Միաբանութիւնը։ Ստեփան փաշա, ասկէ քսան երկու տարի առաջ, իր առնական հասակին մէջ, պաշտօնական հանգամանքի տակ, այցելած է Երուսաղէմ, Հարկողոս Տ. Եսայի Պատրիարքի ժամանակ. դրուած է վանքին հաշուական գործերովը, օժանդակած է ներքին կանոնագրութեանց, գնահատած է և կանոնական ուղղութիւնը՝ հակառակ նոյն ժամանակուան այդ մասին տիրող ամբաստանութեանց և բաւական ատեն մնալով Երուսաղէմի մէջ, վայելած է ամէնուն սէրն ու համակրութիւնը, որոնց կը համապատասխանէին, ի հեռուստ իբրեւ ի մօտոյ, իր նուիրական բարեկամութիւնը և գորովը զոր կը տածէր մինչեւ հիմա նոյն յարգելի Միաբանական Ուխտին վրայ։ Այս տեսակէտներով, ողբացեալ փաշային մահը անշուշտ ի սուգ պիտի համակէր նաեւ Ս. Յակոբեանց Միաբանութիւնը իր Պատրիարքին հետ, Միաբանութիւն մը որ իր տեսակէն մէջ, եզականն է նիւթական ու բարոյական ատանդութեանց անվթար պահպանութեան մասին։

«Երախտագիտական այս զգացումով էր որ՝ Ամեն. Տ. Յարութիւն Ս. Պատրիարք Հայրը, դեկտ. 1 շաբաթ առտու, մինչդեռ եկեղեցին հանդիսաւորութեամբ կը տօնէր Ս. Թադէոս և Բարթողիմէոս Առաքելոց հռչակելի տօնը, պատարագէն ետքը քարոզով մը և բնաբան առնելով իրեն Սողոմոնի խօսքը թէ՝ «Մեծ է մարդ և պատուական այր ողորմած, բայց զայր հաւատարիմ գործ է գտանել», յուզեալ շեշտերով դրուատեց հանգուցեալ Ստեփան փաշայի մեծութեան և պատուականութեան հետ նաեւ հաւատարմութիւնը առ Օսմ. Գահն, առ ազգն և առ Եկեղեցին, մանրամասնելով անոր ծառայութիւնները իբրեւ պետական մարդ, իբրեւ բժիշկ, իբրեւ վարչական մարդ և իբրեւ բարեպաշտ քրիստոնեայ. «Գործ է գտանել, ըսաւ, այսպիսի անձեր, պատուական անձնաւորութիւններ, ճշմարիտ խորհրդատուներ՝ զորս Աստուած շատ կը տեսնէ, կարծես, մեզ և որոնց տեղը լեցնել դժուար է»։ Քարոզէն յետոյ հոգեհանգիստը շատ հանդիսաւոր էր և եկեղեցին լուսազարդուած, ուր ամէնուն ձեռքը վառուած մոմեր և ամէնուն արտասուաթոր սրտերը աւելի սրտի մօտիկ կը բերէին մեռելական տխուր երգեցողութիւնները ի յիշատակ համակրելի փաշային։»

—Երէկ Պատրիարքարան հասաւ Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական ընտրութեան տեղեկագիրը, որ 45 պատգամաւորներու ստորագրութիւնը կը կրէ։ Վաղը գումարուելիք Խառն Ժողովը նկատողութեան առնելով զայն, պիտի վաւերացնէ ընտրութեան օրինաւորութիւնը։ Յետոյ Պատրիարքարանին կողմէ թագրիր մը պիտի մատուցուի կայս. կառավարութեան, ֆէրմանը խնդրելու համար։ Պատրիարքարան հասած տեղեկագրին մէջ մանրամասն կերպով նկարագրուած են Ընտրողական Ժողովի Բ. նիստը, Կաթողիկոսական վերջնական ընտրութեան համար։ Նոյեմ. 29ի օրը, ժամը 8ին, պատգամաւորներու Ժողովը Ս. Աստուածածին եկեղեցիին մէջ գումարուեր է, Նախագահութեամբ Կաթողիկոսական ընտրութեան գործադիր-պաշտօնեայ Տ. Սահակ եպիսկոպոս Խապայեանի և գործակցութեամբ Կաթող. Տեղապահ Տ. Կիրակոս եպիսկոպոսի։ Պատգամաւորները ընդ ամէնը 45, որոնք յիսունէնը ձայն ունէին, ամբողջութեամբ ներկայ էին, ինչպէս նաեւ Ատանայի կուսակալութեան մէքթուպճի պէյը՝ Թարգման Աւետիս էֆ.ի հետ։ Եկեղեցիին բակը լեցուած էր խուռն բազմութեամբ մը, հակառակ տեղացող յորդ անձրեւին։ Եկեղեցին վայելչապէս լուսազարդուած էր և սեղանին առջեւ դրուած էին Կաթողիկոսական զգեստը, չաթալ թագը և գաւազանը։ Ժողովը բացուեցաւ տէրունական աղօթքով մը, զոր ըրաւ ատենապետ Տ. Կիրակոս Սրբազան. յետոյ մէկիկ մէկիկ կանչուեցան պատգամաւորները, որոնք յատուկ ատեանի մը մէջ ստորագրեցին իրենց ներկայութիւնը։ Ապա Խորէն Վ. Դիմաքսեան կարդաց Նախորդ նիստին ատենագրութիւնը, որ առանց դիտողութեան ընդունուեցաւ պատգամաւորներուն կողմէ և Տ. Սահակ Սրբազան ալ ստորագրեց։ Յետոյ Ն. Սրբազանութիւնը գեղեցիկ բանախօսութիւն մը ընելով նախ նկարագրեց Կիլիկիոյ աթոռին թափուր վիճակը ու ներկայ ընտրութեան անհրաժեշտ հարկը, որուն վեհ հանգամանքը ու նուիրականութիւնը շեշտեց պերճախօս շեշտերով։ Տ. Սահակ Սրբազան այս առթիւ ջերմագին բարեմաղթութիւններ ըրաւ Վեհ. Սուլթանին արեւշատութեանը համար։ Շնորհակալութիւն յայտնեց Կ. Պոլսոյ Պատրիարքին ու կեդր. Խառն Ժողովին. նաեւ կուսակալ Վսեմ. Պահրի փաշային։ Այնուհետեւ կարդացուեցաւ նոյեմ. 24 թուակիր Կ. Պոլսոյ Պատրիարքարանէն ղրկուած սըրբագրեալ երկանուն ցանկը պարունակող հեռագիրը։ Ապա Տ. Սահակ Սրբազան նորէն խօսք առնելով խնդրեց որ Ժողովը Տ. Գէորգ Սրբազանի նոյեմ. 1 թուակիր հրաժարագիրը նկատի չառնելով՝ իր քուէները միայն տայ անոր վրայ, քանի որ Պատրիարքարանն ալ չէ ընդունած այդ հրաժարականը։ Ապա Տ. Սահակ Սրբազան դուրս ելաւ, Ժողովը վարելու պաշտօնը յանձնելով Տ. Կիրակոս Սրբազանին։ Յետոյ քուէարկութեան ձեռնարկուեցաւ։ Պատգամաւորները իրենց քուէները նետեցին թուղթէ քուէատուփին մէջ. Նախորդ քննիչ յանձնախումբը կատարեց քուէհամարը, որ ինչպէս յայտնի է սա արդիւնքը տուաւ. Տ. Գէորգ Սրբազան շահեցաւ 32 քուէ և Տ. Սահակ Սրբազան 27 քուէ։ Յետոյ Տ. Սահակ եպիսկոպոս եկեղեցի դառնալով, ընտրութեան արդիւնքը յայտարարեց, Տ. Գէորգ Սրբազանը կաթողիկոս հռչակելով։ Ընտրողական Ժողովին կողմէ շնորհակալութեան գիր մը ստորագրուելով Տ. Սահակ Սրբազանի մատուցուեցաւ, իր խղճամիտ պաշտօնավարութեան համար։ Նիստը վերջացաւ ժամը տասնումէկին։ Յետոյ Տ. Սահակ Սրբազան ընտրութեան արդիւնքը հեռագրով ծանոյց Երուսաղէմի և Կ. Պոլսոյ Պատրիարքներուն, շնորհաւորական հեռագիր մըն ալ Տ. Գէորգ Սրբազանին։ Դեկտ. 2ի կիրակի օրը, Տ. Խապայեան Սրբազան Ատանայի մայր եկեղեցիին մէջ գեղեցիկ քարոզ մը խօսեր է, իսկ դեկտ. 4ի օրը մեկներ է Ատանայէն դէպի Երուսաղէմ, հանդիպելով Տարսոն, Մերսին և Պէյրութ։

—Ս. Պատրիարքը, երէկ, Կայս. Պալատ երթալով, շնորհակալութիւն ու երախտագիտութիւն յայտնեց իրեն շնորհուած ոսկի և արծաթ շքադրամներուն համար։

—Տիգրանակերտի Սեւերեկ գիւղէն ալ հանրագրութիւն մը եկած է Պատրիարքարան, որով Վիճակին Առաջնորդ Տ. Եզնիկ Ծ. Վարդապետի անմիջական կերպով Տիգրանակերտ վերադառնալը կը խնդրեն, յայտնելով թէ Վիճակը առանց առաջնորդի կարող չէ մնալ։

—Պատրիարքարանի ելեւմտացը կանոնաւորելու համար նոր յանձնաժողով մը կազմուեցաւ, որուն կ'անդամակցին Պատր. Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկոպոս, Պատրիարքարանի երկու դիւանապետները՝ Թէլեան և Խաչատուրեան էֆ.ները և Սիմոնեան տեսուչ Զօղանեան էֆ.։

—Կրօնական Ժողովը իր անցեալ օրուան նիստին մէջ լուծեց ամուսնութիւն մը, որ բաւական հետաքրքրական պարագաներու մէջ կնքուած է։ Ասկէ 8 տարի առաջ, Տիգրանակերտի մէջ 8–10 տարեկան աղջիկ մը բռնի կ'ամուսնացնեն չափահաս մարդու մը հետ. Պսակէն յետոյ, աղջիկը կը հեռանայ ընտանեկան յարկէն, չուզելով կենակցիլ իր ամուսնին հետ։ Ութ տարիէ ի վեր շարունակուելով այդ ընդդիմութիւնը, խնդիրը Պատրիարքարան կը տեղեկագրուի։ Կրօնական Ժողովը իր վերջին նիստին մէջ նկատելով որ աղջիկը ամուսնանալու օրինական տարիքը չունէր և բռնութեամբ պսակուած է, ինքնին լուծեալ համարեր է պսակը, արտօնելով որ երկուքն ալ ամուսնանան։ Պսակադիր քահանան վերջնական փիլոնազրկութեան դատապարտուեցաւ։

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

Հանգուցեալ Սեպուհ էֆ. Շամամճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.—Տեարք և Տիկնայք Գէորգ Ալաջաճեան, Յեսսէ Շամամճեան, Միհրան Գարագաշեան, Մագսուտ Խիւտավէրտեան, Միսաք Խիւտավէրտեան և Յօհաննէս Ալաջաճեան էֆէնտիք 108-ական ղրուշ։

—Հանգուցեալ Տիկին Աղաւնի Մալեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս.—Տեարք և Տիկնայք Յակոբ Ունճեան և Կարապետ Խաչատուրեան էֆ.ք 108-ական ղրուշ։ Մարգար էֆ. Թէլեան 60։ Օհան Կօլանեան և Պօղոս Տէր Յակոբեան էֆ.ք 54-ական ղր.։ Վասիլ էֆ. Տիմիթրիատի 56 ղրուշ։

—Հանգուցեալ Տիկին Մաքրուհի Փափազեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի հետեւեալ նուիրատուութիւններն եղած են Հիւանդանոցիս. 540-ական ղրուշ Որդիք Հանգուցելոյն, Տիկին Սրբուհի Կ. Գարակէօզեան, Տէր և Տիկին Արշակ էֆ. Կ. Գարակէօզեան, Տէր և Տիկին Միհրան էֆ. Կ. Գարակէօզեան. 216 ղրուշ Տէր և Տիկին Խաչիկ էֆ. Շահպազ. 108-ական ղրուշ Տէր և Տիկ. Յարութիւն էֆ. Փափազեան, Սարգիս էֆ. Խամեքեան։

Նմանապէս Տիգրան էֆ. Եուսուֆեան և Տիկին Վարդուհի Երկանեան մէկ մէկ ոսկի ղրկած են Խմբագրութեանս և զոր այսօր յանձնեցինք Հոգաբարձութեան գրասենեակին։

—Հանգուցեալ Տիկին Յուլիանէ Գ. Սանճեանի յուղարկաւորութեան առթիւ փոխան ծաղկեպսակի մէկ օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցիս Գէօլասմեան և Թարաքճեան էֆ.ք։

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս տը Քոնսթանթինոբլ)

ՊԵԼԿՐԱՏ, 25 դեկտ.—Սքուբշթինան ընդունեց բանաձեւ մը, որով ցաւ կը յայտնէ այն իրողութեան համար թէ զինուորական ատեանին կողմէ բանադրութեան դատապարտուած երկու սպաներ տակաւին չեն եղած։ Այդ քուէարկութեան վրայ Սերպիոյ պատերազմական նախարարը իր հրաժարականը մատոյց Ալեքսանդր թագաւորին, որ ընդունեց։

ՊՈՒՔՐԷՇ.—Կառավարութիւնը, երէկ, Տէրզակոյսին ներկայացուց Ռումանիոյ և Պուլկարիոյ միջեւ կնքուած ձկնորսութեան պայմանագրութիւնը։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Պուէնոս-Այրէսէն կը հեռագրեն Նիւ-Եօրք Հէրըլտի թէ ամբոխ մը Չիլիի դեսպանատան վրայ յարձակեր է, «Անկցի Չիլի» աղաղակելով։ Ոստիկանութիւնը ցրուեր է զանոնք։

(Աժանս Նասիոնալ)

ԼՈՆՏՈՆ, 25 դեկտ.—Ստանտըրտ կը հեռագրեն թէ, այսօր, բրոթոքոլ մը ստորագրուեր է, որով Անգլիոյ իրաւարարութիւնը կ'ընդունուի Արժանթինի ու Չիլիի միջեւ եղած վէճը կարգադրելու համար։

—Իթօ մարքիզը, այսօր, Լոնտոն հասաւ։

ՊԵՐԼԻՆ.—Կը հերքուի այն լուրը թէ Գերմանիա վերջնագիր մը ուղղած ըլլայ Վէնէզուէլլայի։

ՍՈՖԻԱ.—Փոխառութեան ծրագիրը մերժուելէ վերջը, Նախարարապետը հրամանագիր մը ստորագրել տուաւ, որով Սոպրանիէին նստաշրջանը կը փակուի։ Կը ծանուցուի թէ Պ. Գարավէլով առժամաբար պիտի պահէ նախարարապետի պաշտօնը և ներկայ դահլիճին մէջ մասնակի փոփոխութիւն մը միայն պիտի ընէ։ Պ. Գարավէլով մտադիր է նաեւ լուծել Սոպրանիէն և նոր ընտրութիւն կատարել տալ։

ՀՌՈՄ.—Յունուար 1ին Հռոմի մէջ պիտի բացուի Ֆրանսական դրամատուն մը «Ֆրանսական ու իտալական վարկի Ընկերութիւն» անունով։ Սկզբնական դրամագլուխը քսան միլիոն Ֆր. է։ Վարչական Խորհուրդին մէջ կան Ֆրանսայի արտաքին գործոց նախկին Նախարար Պ. Ֆլուրէնս և առեւտրական նախկին նախարար Պ. Ժիւլ Ռոշ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Պըրմինկհէմ Բոսթ կը ծանուցանէ թէ Անգլիա և Գերմանիա բանակցութիւններ կը կատարեն՝ Թրանսվաալի պատերազմը վերջացնելու և Անգլիոյ ու Պոէրներուն միջեւ հաշտութիւն գոյացնելու համար (!)։

ՀՌՈՄ.—Կ'ըսուի թէ Իտալիա պատրաստեր է առեւտրական նոր դաշնագիրներ կնքել Ֆրանսայի հետ։ Ֆրանսա ալ նպաստաւոր ընդունելութիւն ըրեր է։ Պ. Լուծաթթիի պաշտօն պիտի տրուի բանակցել այդ մասին։

ՀԱՐՐԻՍՄԻԹ.—Տոքթէն զօրավարը, դեկտ. 18ին, ընդհարում մը ունեցաւ Լանկպէրկի մօտ, ուր հարիւր Պոէրներու հետ, որոնք երկու թնդանօթ ունէին, և կը գտնուէին Տէվէթ զօրավարին հրամանին տակ։ Ընդհարումը տեւեց չորս ժամ։ Պոէրները ետ մղուեցան Բէթլեհէմի զօրագունդին միջամտութեանը շնորհիւ որ Պէթլէհէմէն կու գար։ Պոէրներէն հինգը մեռան, քանիը վիրաւորուեցան և երկուքը գերի ինկան։ Անգլիացիներուն կորուստն է չորս մեռեալ և տասնըչորս վիրաւոր, որոնց չորսը սպայ։

ԼՈՆՏՈՆ. — Անգլիացի բանաստեղծ Ռըտեարտ Քիփլինկ իր ընտանիքին հետ, այս իրիկուն, Քափ ուղեւորեցաւ, օդափոխութեան համար։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.— Շէյ ծովակալին համար քննութիւն կատարող ատեանին նկատմամբ եղած տեսակցութիւն մը հրատարակուած ըլլալով, Մ. Նահանգաց պատերազմական նախարարը պաշտօնական յանդիմանութիւն ուղղեց Մ. Նահանգաց բանակին ընդհանուր հրամանատար Մայլզ զօրավարին։

ՎԻԷՆՆԱ.—Բոհեմի կոմսը, այս իրիկուն, խաղարանի մը մէջ երեսուն միլիոն Ֆր. կորսնցուց երեք ժամուան միջոցին։ Այդ գումարին ամէնէն մեծ մասը շահեցաւ Բալլավիչինի կոմսը։

ԼՈՆՏՈՆ.—Սաւէնսի մէջ, այսօր, քաղաքացիութեան իրաւունք տրուեցաւ Լորտ Ռօզպէրիի, որ համակրական բուռն արտայայտութեանց առարկայ եղաւ։ Լորտ Ռօզպէրի, քաղաքացիներուն մէկ ճառին պատասխանելով, խօսեցաւ թագաւորութեանց վրայ, ըսելով որ Բարիզի թագաւորութիւնէն պէտք է օրինակ առնել։

ՊԵԿԻՆ.—Ռուսիոյ դեսպանը, Չինկ իշխանը և Ուան-Ուէն-Զաօ, երէկ, իրենց առաջին նախնական պաշտօնական գումարումը ունեցան՝ Մանջուրիոյ վերաբերեալ դաշնագրութեան համար։ Պաշտօնական այցելութիւններ փոխանակեցին։ Անմիջապէս պիտի սկսի դաշնագրութեան քննութիւնը։ Լի-Հունկ Չանկի մահէն ի վեր, այդ խնդրին համար Ռուսիոյ դեսպանին և Չինկ իշխանին միջեւ ոչ պաշտօնական զեկոյցներ միայն կատարուած էին երրորդի մը միջոցաւ։

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ.—Պ. Անտրիւ Քարնէկի մէկ միլիոն Ֆր. պիտի յատկացնէ՝ ամէն տարի բաշխուելու համար իր վաղեմի պաշտօնեաներուն։

ԼՈՆՏՈՆ.—Մինչեւ երէկ իրիկուն 544ի հասաւ Լոնտոնի մէջ պատահած ծաղկախտի դէպքերուն թիւը։ Այսօր ալ նորէն տասներկու դէպքեր պատահեցան։

ՈՒԱՇԻՆԿԹԸՆ.—Վէնէզուէլլայէն վերդարձի լուրեր առնուեցան հոս։ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը որոշեց Պըֆալօ մարտանաւը ղրկել հոն։

ԼՈՆՏՈՆ.—Մանշի վրայ թանձր մշուշ մը կայ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Պանքայի Սեփ. Դ.	Օ. Ո.	27	—
Ամէնէն բարձր գին	»	27	03 ½
Ամէնէն վար գին	»	26	89 ½
Բաւմէլի երկթ. գծ.	Ֆր.	104	87
Ամէնէն բարձր գին	»	105	12
Ամէնէն վար գին	»	104	87

ԲԱՑՈՒՄ 13 Դեկտեմբեր

Օսմ. Պանքայի Սեփ. Դ.	Օ. Ո.	26	35
Բաւմէլի Երկաթուղի	Ֆր.	103	87
Օսմանիէ		—	—
Թէքէլ		18	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Թէքէլի ծխախոտ Օսմ.		0	10
Յօս. Օս. Շմնդ. և Վաքըֆ		0	12
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		3	70
Դիւանական բաժնեթ.		5	55
» ծառայանոց		1	40
« [illegible]		470	—
Թուրքիոյ Դ. Սէրիա		465	—
[illegible]		98	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն տեսք	Ղրշ.	110	10
» » » չէք	»	111	10
Բարիզ » »	Ֆր.	22	81
» » » չէք	»	22	81
Պէրլինի առաչքա չէք	Մարք	18	57
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	24	—

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

Ձ Ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	36
Անգլիական ոսկի	»	110	08
Ռուս Իմբէրիալ	»	90	20
Ֆիորինք	»	53	08
Մէճիտիէի ոսկին	»	168	03
Մէճիտիէ	»	94	20
Ռուբլի Թղթադրամ	Օ. Օ.	8	61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 24 Դեկտեմբեր

Անգլիական Քոնսոլիտէ		94	—
Օսմանեան Թուղթ սէրի Բ.		49	50
Օսմանեան Թուղթ սէրի Դ. քաղ.		24	37
Օսմանեան Թուղթ սէրի Դ. գաց.		24	38
Օսմանեան Պանքա		11	12
Օսմանեան 1890		101	50
Հելլենական 5 %		39	—
» Մօնոբօլ		42	—
Պուլկարական 1888		84	—
Եգիպտական Իւնիֆիէ		107	50
Տօմէնիալ		104	—
Թարսիս		3	50
[illegible] Երկաթուղի		13	50
[illegible]		25	865

ԲԱՐԻԶ, 24 Դեկտեմբեր

Ֆրանս. Ռենթ 3 %		100	10
» » 3 ½ %		101	15
Օսմ. Պարտ. սէրի Դ.) քաղ.	Ղրշ.	24	82
) գաց.	»	24	82
» » » Բ.	»	50	30
» » » Գ.	»	27	05
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	536	—
Օսմանիէ	»	455	—
Բաւմէլի երկաթուղի	»	104	75
Օսմ. Մաքսատուն	»	521	—
Օսմ. Թէքէլ	»	311	—
Փրէօրիթէ Թիւրք 4 %		499	—
Թուրք Լոթէ		973	—
Իտալական Ռենթ	»	100	95
Սպանիական Արտաքին	»	75	48
Բր-Կոնսոլ	»	99	75
[illegible]	»	25	150
[illegible]	»	3	—

ՎԻԷՆՆԱ, 24 Դեկտեմբեր

Թուրքական Լօթերի վրայ	»	289	50
Բաւմէլի Երկաթուղի	»	99	70
Օ. Մ. Թէքէլ	»	286	—

ՊԵՐԼԻՆ, 24 Դեկտեմբեր

Թօմալը	»	216	30
Բաւմէլի երկաթուղի	»	102	—
Անատ. երկթ. պարտամուրհակ	»	97	61
Փ. [illegible] Լոտերի վրայ 3 տոկ.	»	94	240

ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՕՐԱՑՈՅՑ
1902

Կեդրոնատեղի Ղալաթիա, Սեղբոս-խան
Թիւ 5 ԲՈՒԶԱՆԴԵԱՆ Գրատունը

Վաճառողաց մասնաւոր զեղչ

Կ'ուզէ՞ք ունենալ առեւտուրի մարդոց անհրաժեշտ գործիքը, գնեցէք հատ մը սոյն Օրացոյցէն, որ կը լրացնէ ժողովրդային մեծ պիտոյք մը, հաղորդելով գիտելիքներ՝ Թղթատարական, հեռագրական, առեւտրական և ուսումնական, ծանօթութիւններ՝ պետական պաշտօնատանց, Պատրիարքարանաց և գաւառային առաջնորդութեանց, բովանդակելով արեւելեան և արեւմտեան շարժուն և անշարժ գլխաւոր տօները, Պօրսայի փակման օրերը, փոխառութեանց տոկոսներուն վճարման թուականը ևն. ևն.։

Օրացոյցս կը պարունակէ եւրոպական և Թիւրքական ժամերու և օսմանեան ելեւմտական և փրկչական տարիներուն համապատասխանող թուականները ևն. և երբ յաւելուած նօթագրութեան համար յիշատակարան մը։

Գին 2 Դահեկան

Կը գտնուի ամէն գրավաճառաց քով։ 7—15

ԱԳԱՐԻԿ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

Կահաւորման յատուկ ամեն տեսակ ապրանաց

Ղալաթիա, Թիւնէլին քովը Մէրթէքանի փողոց Իզզէթ Բաշա խանի կից, Թիւ 16

Նոր հաստատուած սոյն մթերանոցներուն մէջ կը գտնուին անգլիական գորգեր, առգուաճա և թուղթայ գորգեր, քէչէներ, «Թիւլ» վարագոյրներ, ստորներ, քօրնիշներ, գետնի մուշամաներ և զանազան տեսակներով ճոխ կերպասներ, մահճակալներ, աթոռներ ու հայելիներ։ Կը վաճառուի յարգոյ հասարակութեան շատ դիւրամատչելի պայմաններով։

ԱՄՍԱԿԱՆ ՎՃԱՐՄՈՒՆՔՈՎ
685 ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԳԻՆ

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ 4 % Բրիօրիթէ պարտաթուղթի տէրերուն թէ 1890 ապրիլ 15)27 թուակիր Կայս. Իրատէին 1ին գ. յօդուածին համաձայն, իրենց պայմանաժամը լրացած թուականէն մինչեւ 6 տարի չգանձուած բոլոր կտրօնները ջնջուած պիտի համարուին։ Հետեւաբար, յիշեալ պարտաթուղթերուն թիւ 11 կտրօնները, որոնց պայմանաժամը 1896 մարտ 1)13ին լրացած են, եթէ մինչեւ 1902 փետր. 28)13 մարտ չգանձուին, Հանր. Պարտքի Վարչութեան կողմէն վճարուած պիտի համարուին։

* * *

Հանր. Պարտքի Վարչական Խորհուրդը կը ծանուցանէ Օսմ. փոփոխեալ պարտքի պարտաթուղթ ունեցողներուն թէ՝ 1881 դեկտ. 8)20ին հրատարակուած Կայս. Իրատէին 5րդ. յօդուածին համաձայն, իրենց պայմանաժամը լրացած թուականէն մինչեւ 6 տարի չգանձուած բոլոր կտրօնները ջնջուած պիտի համարուին։ Հետեւաբար, յիշեալ պարտաթուղթերուն թիւ 25 կտրօնները, որոնց պայմանաժամը աւարտած է 1896 մարտ 1)13ին, եթէ մինչեւ 1902 փետր. 28)13 մարտ չգանձուին, Հանր. Պարտքի Վարչութեան կողմէ վճարուած պիտի համարուին։

Կ. Պոլիս, 5)18 1901 4—13

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

ՏՕՔԹՕՐ Կ. ԱԹԱՆԱՍԵԱՆ որ տասնըհինգ տարիէ ի վեր իբր Բժիշկ, Վիրաբոյժ և Մանկաբարձ իր յաջողութեամբ, գոհ ըրած էր հասարակութիւնը, վերջերս ուղեւորութիւն մը ըրած է Եւրոպա յառաջապէս մօտէն ուսումնասիրելու համար արդի վիրաբուժական գործողութեանց վերջին կատարելագործեալ դրութեանց ամէն մանրամասնութիւնները (techniques), և յաջորդաբար Եւրոպայի գլխաւոր բժշկական կեդրոններուն՝ ԷՏԻՆՊՈՒՐԿԻ, ԼՈՆՏՈՆԻ, ԲԱՐԻԶԻ ԵՒ ՎԻԷՆՆԱՅԻ հիւանդանոցներուն մէջ ժամանակիս էն նշանաւոր վիրաբոյժներուն կատարած գործողութիւններուն որուն հետեւելով՝ ուսումնասիրած է, մանաւանդ կանանց ներքին գործարաններու, և որովայնի վրայ կատարուած ամէն գործողութիւնները (Laparotomie), և ասոնց համար պէտք եղած գործիքներն ալ հոգալով վերադարձած է այժմ իր բնակավայրը՝ ԻԶՄԻՏ։ Ուստի պատիւ ունի ծանուցանել յարգոյ հասարակութեան թէ պատրաստ է դարմանելու իրեն դիմող ամէն հիւանդները. կատարել ամէն տեսակ վիրաբուժական գործողութիւններ մարմնոյ որ և է մասին վրայ։ Կը տեղաւորէ կտրած և խախտած (ֆրբրֆ, չրբրֆ) ոսկորները նորագոյն մեթոտներով։ Մասնաւորապէս յանձն կ'առնէ դարմանել ԿԱՆԱՆՑ ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները՝ ժամանակիս էն կատարելագործեալ կերպերովը։

Ամէն Ուրբաթ օր ձրի կը դարմանէ աղքատաց ԱԿԱՆՋԻ ԲԹԻ և ԿՈԿՈՐԴԻ հիւանդութիւնները և վիրաբուժական գործողութիւններ կը կատարէ։

486 94—100

Տr. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
Պոլսոյ կողմը մասնաճիւղ չունինք

ՍԱԳԶԻ ՔԵՕՍԷԼԷ

Յովհաննէս էֆ. Աբրահամեան որ 12 տարիէ ի վեր Սագզի մէջ առեւտրական գործով զբաղած է, պահելով հանդերձ իր ամէն տեսակ ապրանաց ներածման ու արտածման առեւտրական վիճակը, Պատիւ ունի յարգոյ հասարակութեան ծանուցանելու որ իր 12 տարուան աշխատութեամբ քեօսէլէի մասին ստացած հմտութեանը շնորհիւ բազմապատկել չանգրգել իր հեռաւոր արհեստակիցները. ընծայելով անոնց չափանիշ մը, բազմապատկած է Քեօսէլէի ճիւղին գործունէութեան իր կորովը, ստանձնելով անթերի ու անհապաղ կատարել, այն յանձնարարութիւնները որ պիտի ըլլան. ուղղակի ծովեզերեայ ցամաքային ու արտասահմանի ամէնահեռու վայրերէն, դիւրամատչելի գիներով։

Սագզի հրապարակին վրայ քեօսէլէի վաճառականական տեսակէտով, որ Եւրոպայէ վերջ առաջին ըլլալու համբաւը կը վայելէ, իր ունեցած 12 ամեայ փորձառութեամբը. իրեն յուսալ կու տան թէ, իր հետ գործողները ամէն նկատմամբ իրմէ գոհ պիտի մնան, ունենալով միշտ սակաւ գիներով ընտիր և առաջնակարգ ամէն տեսակ քեօսէլէներ։ Միակ պզտիկ յանձնարարութեամբ մը յարգոյ արհեստակիցներ յուսով եմ թէ պիտի ողջունեն կատարելութիւնը սոյն ձեռնարկիս։

Գնոց և մանրամասնութեանց մասին թղթակցութիւնները պէտք է ուղղել առ.

Ghio H. Aprahamian
(Turquie) 977 12—15

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
ՉԻԼԵԱՆԻ ԵՒ ԱՆՏՐԻԱՍ

Թիւ 23, Կալբի, Սուլթանի փողոց

Յիշեալ դրամատունը, որ իր գործառնութեանց ճշդութեամբը և ուղղամտութեամբը ծանօթ է մեր հրապարակին վրայ. Ղալաթիոյ և եւրոպական սակարաններու ամէն տեսակ արժէթուղթերու վրայ գործեր կը կատարէ։ Այլեւայլ արժէթուղթեր կանխիկ կը գնէ և կը ծախէ մեծաքանակ թէ փոքրաքանակ։ Արեւելեան Ռումէլիի երկաթուղիի Ընկերութեան բոնդներ հրապարակ կը հանէ որոնք հետեւեալ գիներով կը ծախուին.

Ամբողջ	7 ½	ղրուշ
Կէս	5	»
Քառորդ	3	»

Նաեւ համաձայնած ըլլալով Իզմիրի Հայ մեծ արհեստից բարձարանին վիճակահանութեան ձեռնարկներուն հետ, այդ վիճակահանութեան տոմսակները կը ծախէ, հետեւեալ գիներով.

Ամբողջ	80	ղրուշ
Կէս	40	»
Քառորդ	20	»
Մէկ ութերորդ	10	»

693

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ին

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՌ 687 ՄԻԼԻՈՆ Ֆրանք

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զաւակաց դրամագլուխ, ցման եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան զանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք.—Առատաձեռն պայմաններ, վճարման դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնայէթ խան, Վօյվօտա փողոց, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

MIRACULOUS SKIN OINTMENT

ՄՈՐԹԻ ՀՐԱՇԱԼԻ ՍՊԵՂԱՆԻ ՄԸ

Այս սպեղանին, որուն բուժիչ արդիւնքները խիստ-պէս հրաշալի են, բուսային նիւթերէ պատրաստուած է։ Մինչեւ հիմա հասարակութեան մատուցուած դեղերուն մէջ լաւագոյնն է ասիկա իր տեսակին մէջ։ Ստուգապէս կը բուժէ բոլոր մորթային հիւանդութիւնները։ Իբր ազդեցիկ դեղ կը գործածուի տղոց և չափահասներու աչքի բորբոքման և ականջի բորբոքման և բաղցկեղի դէմ։ Կը բուժէ ամէն կարգի վէրքեր, ինչպէս նաև կեղեր (ulcères), պալարներ (չիպան), բորբոքեալ ուռեր, ուռոյցներ (tumeur), մորթին զուրս տալը (éruption), խոյլը (սրաճա), կուրծքի ցաւեր, ռաֆի ցաւը, մէջքի ցաւ, վիզը բռնուիլը, յօդացաւ, մկնացունցը (tic), յօդակապերու ակարութիւն, կեղանկը (մարթա), ճմլուածքներ, ճաքուածքներ, ծերութեան վէրքեր, ցուրտէն առաջ եկած ճաքուածքներ, վէրքեր, ուռած եւ ուռած ոտքեր, մորթախտ, մատնաշուրք, վարդախտի հետքեր, մորթային հետքեր։

Մորթի այս հրաշալի սպեղանին աչքի հիւանդութեանց և վէրքերու համար լաւագոյն սպեղանին է։ Կը գեղեցկացնէ մորթը։ Միշտ օգտակար արդիւնքներ առաջ կը բերէ հետեւեալ հիւանդութեանց մէջ, երբ միւս բոլոր դեղերը և բժիշկները չեն կրնար բուժել զանոնք. ճերմակախտ (ռուզգրրան), օձացաւ (երլաննրգ), որթին (բէմբէյի) բորոտութիւն, փոքր այտուցներ, կարմրութիւններ, ամենի վէրքեր եւն. եւն.։

Այս սպեղանին պէտք է գտնուի ամէն տան և նաւերու մէջ։ Իւրաքանչիւր թիթեղէ տուփին գինն է 3 շիլին 6 բէնս։ Այս սպեղանիին յանձնարարութիւն ընողները պէտք է դիմեն ցամաքային Եւրոպայի միակ գործակալ Պ. Էտմընտ Քաբուանայի վաճառատունը, որ կը գտնուի Կալաթա-Շիշլի Թրամուէյի գիծին կայարանին մօտ, Կալաթա, Վոյվոտա փողոց, Թիւ 95-96։

ԹԸ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
Ի ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 31 դեկտ. 1898ին

162, 924, 140 ֆրանք

Տարեկան եկամուտ, ապահովագրութիւններ և շահ՝ 31 դեկտեմբեր 1898ին

29, 765, 473 ֆրանք

Ընկերութեան հաստատութեան թուականէն՝ այսինքն 1848էն ի վեր, ապահովագրեալներու եղած վճարումներ, կենսաթոշակ, եւն.

362, 858, 507 ֆրանք

1898 տարուան մէջ ընկերութիւնը 6619 բոլիսներ տուած է որոնք 58,680,000 ֆրանքի դրամագլուխ մը կը ներկայացնեն։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝ Պ. Պ. ԷՏՈՒԸՐՍ ԵՒ ՈՐԴԻ, Պոլիս, Մէյտանճըք փողոց, Ալալէմճի խան։

Միջնորդներուն լաւ վարձատրութիւն պիտի ըլլայ։

Փոխ-գործակալութիւն, Ղալաթիա, Մէյմէնէթլի խան։

ERNEST GLAVANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, „ՕՍՄԱՆԵԱՆ“ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՑԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն դրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գինին համեմատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և շահուած պարգեւները գանձելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը կը տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ասկէ զատ արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մըն ալ կը տրուի, և գնողը նոյն ատենէն իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, շահածը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն աղքատ անգամ այս դիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զոհողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւանականութիւն ունի օր մը շահելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յառաջիկային արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար շահու աղբիւր մըն է։

ԼԱՒԱԳՈՅՆ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆԸ

HUNYADI JANOS

Անմիջական, ապահով եւ դիւրին կերպով կ'ազդէ
Տիեզերահռչակ համբաւ

ԶԳՈՒՇԱՆԱԼ ԿԵՂԾԵՐԷՆ

Պահանջելու է հետեւեալ անունը պարունակող պիտակով շիշեր

ANDREAS SAXLEHNER

Կը ծախուի գլխաւոր դեղավաճառներուն և դեղագործներուն քով։ 387

ՊԵՐԼԻՆԻ ՎԻՔԹՈՐԻԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Արքայական հրամանագրով արտօնուած 1853 ին. 26ին կառավարութեան հսկողութեան տակ

Պէրլինի Վիքթորիան Գերմանիոյ ամէնէն հզօր Ընկերութիւնն է

Ապահովագր. դրամ Ֆր. 967,321,496
Պահեստի դրամ Ֆր. 270,096,743

ՊԷՐԼԻՆ ՎԻՔԹՈՐԻԱՆ ամէն տեսակ ապահովագրութիւն կ'ընդունի, ինչպէս կեանք, օժիտ, արկած, ցկեանս թոշակ, եւն.

ՆՈՐՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Փոխադարձ ապահովագրութիւն կեանքի վրայ առանց բժշկական քննութեան

Կարելի է ապահովագրել իր կեանքը, կամ տղոց ու որբերու համար օժիտ մը, յարաբերական փոքր վճարումներով.—(Միևնոյն պայմանները կանոնաւոր ապահովագրութեան համար)։

Ապահովագրութիւն շոգենաւի, երկաթուղիի, թիւնելի եւն. արկածներու դէմ, ամբողջ կեանքին համար, չափաւոր փոքր վճարումով մը, սկսեալ ՄԷԿ ՖՐԱՆՔԷ, և վճարելի միմիայն մէկ տարուան համար (52 շաբաթ, այսինքն 52 ֆրանք), այսպէսով ամբողջ կեանքին համար ապահովագրուած կ'ըլլայ 10,000 ֆր.՝ մահուան պարագային, 15,000 ֆր.՝ արկածէն առաջ եկած անկարողութեան պարագային, և օրական հինգ ֆրանք՝ ժամանակաւոր անկարողութեան պարագային։

Ընկերութեան Դրամատունը.—ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ
Ընդհ. Գործակալ,—ԷՄԻԼ ՎՕԿԼ
Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային դէմը, Խնայէթ խան, Թիւ 7, 8, 9։

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ

[illegible]

Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ
Իվէրնիա	13900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	13900	[illegible]	4841
Լուքանիա	12952	[illegible]	3829
Քամփանիա	12950	[illegible]	2941
[illegible]	8845	[illegible]	[illegible]
Ումբրիա	8128	[illegible]	[illegible]
Էթրուրիա	8120	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]

ԺՕԼԻ Ա ՍԻՆԿԷՐ
Joly et Seager

[illegible]

ՍԱՆ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ
[illegible]	3000	[illegible]	2500
[illegible]	3000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	2000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	2000	[illegible]	2000
[illegible]	2000	[illegible]	1800
[illegible]	[illegible]	[illegible]	1600

[illegible]

186 [illegible]

ՀԻՆ ԳԻՆԻ [illegible] տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր ապաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ, հանգուցեալ Մուխթար [illegible] փաշայի տունը։

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տր Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Նանենի գարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զօպանեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ [illegible] ակռաները մէկ անգամէն կը լեցնեն ցաւով [illegible] եւ բուժուած վերաքաշելու պայմանաւ։

[illegible]

[illegible] 187

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

11 24 [illegible]
12 25 [illegible]
13 26 [illegible]
13 26 [illegible]
14 27 [illegible]

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

[illegible] ԵՒ ԸՆԿ.

[illegible]

31ին Մեկնելի, Մարսիլիայէն։

[illegible]

Ցունվ. 1ին Մեկնելի, Սամսոն, Տրապիզոն և Պաթում։

[illegible] 245 ֆրանք [illegible]

[illegible] 516 [illegible]

ՆԻՒՈՒ-ՀՕՄ

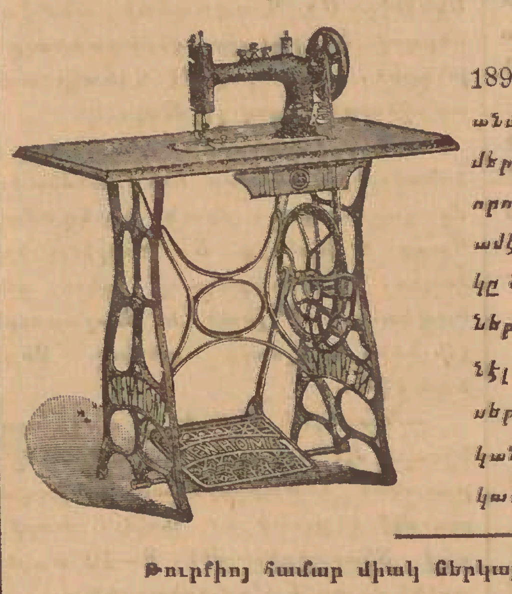

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՇԽԱՐՀԱԾԱՆՕԹ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆ

Բարիզի 1900ի արուեստահանդէսին ու 1894ի Անվէրսի արուեստահանդէսին մէջ անմրցելի յաջողութիւն մը գտած են ամերիկեան Նիւ-Հօմ կարի մեքենաները, որոնք թեթեւ, տոկուն ու արագ ըլլալնուն, ամէն տան համար անհրաժեշտ են։ Նաեւ կը ծախուին ընտանիքներու և արհեստանոցներու համար պէտք եղած գուլպայի և ֆանէլայի ձեռքով ու ոտքով մեքենաներ։ Դասերը ու նորոգութիւնները ձրի են։ Թէ կանխիկ և թէ ապառիկ վաճառումներ կը կատարուին, մասնակի վճարումներով։

Թուրքիոյ համար միակ ներկայացուցիչ ԱՄԱՏԷՕ ՍԱԼՎԱԹՈՐ

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ.—Պոլիս, Պահճէգափու, Համտիյէ ճատտէսի Թիւ 7
ՄԱՍՆԱՃԻՒՂ.—Իզմիտ, Ռոտոսթօ, Աֆիոն-Գարահիսար, Սիլիվրի եւն. 575

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

[illegible]

Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ
[illegible]	1089	[illegible]	1497	[illegible]	1011	[illegible]	724	[illegible]	[illegible]
[illegible]	2807	[illegible]	3908	[illegible]	1895	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1541	[illegible]	[illegible]	[illegible]	775	[illegible]	3709	[illegible]	[illegible]
[illegible]	2377	[illegible]	4311	[illegible]	1581	[illegible]	2557	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1822	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1730	[illegible]	1657	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1864	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1726	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1076	[illegible]	1718	[illegible]	585	[illegible]	[illegible]	Ք. Ուիլսըն	1546
[illegible]	841	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1683	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1431	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1671	[illegible]	1580	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	487
[illegible]	1337	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1058	[illegible]	1525	[illegible]	2429
[illegible]	1344	[illegible]	954	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1914
[illegible]	1034	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1700	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	849	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1884	[illegible]	4582	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	2897	[illegible]	[illegible]	[illegible]	1848	[illegible]	1818	[illegible]	[illegible]
[illegible]	4285	[illegible]	[illegible]	[illegible]	3191	[illegible]	1789		

Գլխօ չոգենաւը, Նաւապետ Երնէ, ընդհանուր վաճառքով Հելէն հոս հասած է։

[illegible]

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԷՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Անունը	Թոնօ	Անունը	Թոնօ
[illegible]	10500	[illegible]	[illegible]
[illegible]	10500	[illegible]	[illegible]
[illegible]	10500	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	8000	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3700	[illegible]	[illegible]
[illegible]	[illegible]		

[illegible]

[illegible] 609

— 27 —

ԲԱՐՈՅԱԿԱՆ ՆԱՄԱԿԱՆԻ

ԲԱՐԵՍԻՐՏՈՒԹԻՒՆ

ՆԱՄԱԿ ԺԱ.

ՈՐԴԻ

Ո՞վ չէ ողբացած լսելով ժողովուրդի զաւակներուն իրենց հարազատ մայրը նախատելը։ Այս տարաբախտները թունաւոր օդ մը շնչած էին։

Եթէ յարգանքը ձեր սրտին մէջ մուտ գտած չէ սկզբնական դաստիարակութեան փրկարար ազդեցութիւնով, տարիքն ու խորհրդածութիւնը ձեզ պիտի սորվեցնեն թէ այն հարկադրել զձեզ։ յարգանքն անհրաժեշտ հարկ մըն է միշտ։ Նա՛ միայն բարի որդի մըն է՝ որ կը յարգէ ու յարգել կուտայ իր մայրը։ Պիտի ըսուի թէ համարումը ձեզ չէ վերաբերիր ձեր կարողութեան սահմանէն դուրս է զայն ընծայելը ու մերժելը միանգամայն։ Չեմ կրնար ժխտել զայս Ողբայցէք ուրեմն եթէ ձեր բախտը սահմանած չէ մեծնալ պարկեշտ ու պատուական ծնողաց աչքերուն առջեւ. բայց թո՛ղ դուք ՀԵՌԱՔ զիրենք չիկնեցնողը, ձեր խոստումներին ձերինիստուկացին մէջ պահեցէք ա՛յն յարգանքը որ չպատի կենայ այլ ես ձեր սրտին մէջ։ Թո՛ղ զայս ես քաջութիւն պիտի ունենամ մինչեւ ծայրն երթալու համարձակօրէն, քանի որ պէտք է նախատեսել ամէնէն ցաւալի կացութիւնները, պարտաւոր էք ուրիշներուն յարգել տալ ա՛յն հայրն ու, այն մայրը՝ զորս չպիտի յարգէք ալ ես։ Ձեր անձնական արժանապատուութիւնը խնդրական պիտի ըլլայ իմ փափաքս ալ ճիշդ այդ է, բայց ձեր սրտին — եթէ բարի է — խորը գոյութիւն պիտի ունենայ նաեւ վաղեմի սէր մը, զոր ոչինչ կրնայ ջնջել, ո՛չ իսկ արհամարհանքը։ «Որմէ՞ պիտի սկսինք գործադրել ընկերսիրութիւնը, կ'ըսէ Սէն վի Բեչլիքօ, եթէ զայն չենք տածեր հօր մը մօր մը համար։

Խնդիրը կը տեղաւորեմ այս բացառիկ պայմաններուն մէջ, վասն զի որդի մը, առնցմէ դուրս, հազիւ թէ արժանի է բարեսիրտ մակդիրին. երջանիկ է, ահա ա՛յսչափ։ Նա զոր Աստուած ծնուցած է ազնուատոհմ ու սրբասուն ընտանիքէ մը, և որ ամէն օր առտնին վառարանին մէջ կը գտնէ ա՛յն ցեղային առանձնութիւնները, ինչպէս նաեւ պապական հրահանգները, պարտի Նախախնամութեան փառք տալ իր վայելած գեղանեկ բախտին առթիւ։ Բոլոր բարիքներուն առջինը, ամենամեծը շնորհուած է իրեն։ Պիտի վկայէր պարագային մէջ, քանզի վերջապէս օր մը, կեանքի մէջ յառաջանալով, պէտք է միշտ վկայել. բայց իր երիտասարդական տարիները պիտի սահին իր մեծարոյ ծնողքին նկատմամբ տածած զգացումներու, ըղձանքներու քաղցրահամբոյր համայնքի մը մէջ, իր սրտին մէջ ունենալիք ամէն ազնիւ ու վեհ բաները պիտի պարտի երկու ծերունիներուն օրհնածիր շունչին։ Նա պիտի ապրի անոնց խանդաղատանքով, ցորչափ անոնք կեանք ունենան, նա պիտի ապրի անոնց քաղցր յիշատակով, երբ ալ ես չդադրին աշխարհի վրայ գոյութիւն ունենալէ։ «Մանկան Նախասահմանութիւնը, ըսած է մեծանուն ու ողբացեալ Լամարթին, ա՛յն տունն է, որու ծնած է նա։ Անոր հոգին մանաւանդ կը բաղկանայ ա՛ն տպաւորութիւններէն՝ զորս կը յիշէ նա։ Մեր մօր աչքերուն նայուածքը մեր հոգիին մէկ մասն է, որ մեր մէջ կը թափանցէ մեր իսկ աչքերով։ Մեր մէջէն ո՞րն է այն՝ որ լոկ երազի կամ խոկականի մէջ տեսնելով այդ ակնարկը, չզգայ թէ իր մտածութեան մէջ կը ծագի այնպիսի բան մը՝ որ կը հանդարտեցնէ անոր վրդովումը ու կը լուսաւորէ անոր պարզութիւնը։

Մեր մայրն ու իր յիշատակը, ա՛յս է աշխարհիս մէջ եզիսեան ապաքը, ամէնէն ապահով ու ամէնէն սիրելի նեցուկը։ Այն ձեռքը՝ որ, աղա՛ք, զձեզ փայփայեց, ուղղեց, օրհնեց, զձեզ պիտի պաշտպանէ, նոյն իսկ աներեւութապէս, մինչեւ ձեր կեանքին վերջին օրը։ Զգացո՞ւմն է որ կը շնչէ Միոս Սիկըրնիյի հետագայ քաղցրանուագ ու մելամաղձիկ քերթուածին մէջ։

«Ե՞ր զարմանօք կը դիտէք իմ սպիտակ տլիքս, ո՛վ սեւամազ ու խարտիշահեր մանուկներ։ Ձեր մազերն ալ պիտի ճերմըկին հոգերուն ու տարիներուն շունչովը։

«Երբեմն դեռատի էի ձեզի պէս. ես ալ ձեզի պէս ունէի մայր մը՝ որ կը հըսկէր իմ սնարիս քով, որուն շուրթերը կը սրբէին արցունքները այտերուն վրայէն, որ իմ լեզուիս կը սորվեցնէր թոթովել աղօթքին բառերը։

«Եւ երբ իրիկունը վրայ կը հասնէր, զիս ծնրադրել կուտար իր քով, ու, իր ձեռքը իմ գլխուս վրայ դնելով, կ'աղօթէր. ինքն ալ ծնրադիր, ինծի համար կ'աղօթէր։

«Ու ցորչափ կը զգայի անոր ձեռքը ճակտիս վրայ, կը տեսնէի հրեշտակներն ու անոնց սպիտակափայլ թեւերը, ու ինծի կը թուէր տալ դեռ ա՛յն լուսաճաճանչ աշխարհին մէջ՝ ուրկէ իջած էի։

«Բայց եկաւ օր մը սոսկալի, այնպիսի՛ օր մը՝ որ զիս խլեցին իրմէ, այնպիսի՛ օր մը՝ ուր ալ ես ինձ չթոյլատրուեցաւ տեսնել զինքը, այնպիսի՛ օր մը, աւա՜ղ, ուր մեռաւ նա։

«Ինծի զուժեցին անոր մահուան բօթը, բայց ես չկրցի հասկնալ. ճերմակ վարդ մը փրցուցի ու սպրդեցայ անոր սենեակին մէջ։ Նա կը քնանար տարօրինակ քունով մը, ու, առաջին անգամ, անոր սփոփաւոր ձայնը չպատասխանեց ինծի։

«Այն իրիկունը, ծնրադրեցի արամացին ու աղօթեցի։ Անոր ձեռքը ոչ եւս կը սեղմէր իմ ճակատս, և սակայն դեռ ա՛յնպէս կը զգայի։ Միայն. հրեշտակներուն ճառագայթաձև դէմքերուն փոխան, կը տեսնէի իմ մօրս դալկահար ու մեռելոտիպ դէմքը։

«Տարիները արագասահ անցան իմ գլխուս վրայէն, ու ես մեծցայ վայրենի ու քմահաճ անկախութեամբ մը. յետոյ կիրքերը տապալեցին զիս ու սատանայական ամբոխը մինչեւ գետինը ծռեց ու պառկեցուց զիս։ Բայց փորձերներուն հանդարտութեան մէջ կ զգայի թէ այն քաղցրահամբոյր ու մեծագօր ձեռքը կ'իջնէ իմ վրաս ու ես կուլայի։

«Երիտասարդական տարիքին հետ եկան հաճոյքին հրապոյրներն ու խռովքը. բայց անդունդին զառիվայրին վրայ այն խորհրդաւոր ձեռքը կը կեցնէր զիս։

«Ինչպէս երբեմն, ինծի կը թուէր թէ այն ձեռքը կը շաղախապատէր իմ մազերուս մէջ, և ցած ու հեռաւոր ձայն մը կ'ըսէր ինծի. «Որդեա՛կ իմ, ամենասիրելիս, [illegible] մոլորելէ, մի՛ մեռանիր քու Աստուծոյդ դէմ, քու մօրդ դէմ։

«Տարիքը տկարացուց յիշողութիւնս, աղօտեց [illegible] տարրերը, [illegible] բայց այն նուիրական յիշատակը [illegible] իմ [illegible] վրայ, կը զգամ այն [illegible] ձեռքը։

«Ու երբոր, [illegible] խառնուած [illegible], [illegible] երկինքը, զիս փրկող այն ձեռքը դէպ Աստուած պիտի առաջնորդէ զիս։

Ձեզ [illegible] է ա՛յն [illegible] մեր ծնողքն [illegible] մեր [illegible] վրայ։ [illegible] — եթէ այս [illegible] է մեզ —, դէպ [illegible] մեր [illegible]։ Բայց [illegible] մէջ, [illegible] մը [illegible] է. [illegible] է իր [illegible] և ի [illegible] իր [illegible], իր [illegible], [illegible] է [illegible] համար [illegible], [illegible] անոր [illegible] համար, զայն [illegible] համար, զայն մօրդ ընելու համար։

(Շարունակելի)